

Užsienio ambasadoriai
supažindinami su Lietuvos
pažanga

Vilnius, liepos 11 d. (Elta) — Vilniuje dirbantiems Europos Sąjungos valstybių ambasadoriams antradienį įteiktas pranešimas apie Lietuvos pažangą, padarytą nuo praėjusių metų liepos. Šį pranešimą prieš savaitę Lietuva pateikė Europos Komisijai Briuselyje.

Dokumentas užsienio diplomatomas įteiktas per susitikimą su Europos komiteto vadovais. Pasak komiteto generalinio direktoriaus pavaduotojo Artūro Kazlausko, ambasadoriams pateikta informacija padės jų atstovaujamos valstybės geriau įvertinti Lietuvos pasiekimą pažangą ir apsispręsti dėl derių eigos.

Lietuvos parengtas metų pažangos pranešimas bus vienas iš šaltinių Europos Komisijai sudarant pareiškimą. Savo išvadas dėl Lietuvos pažangos komisija turi pateikti lapkričio 8 dieną.

Pranešime pabrėžiama, jog Lietuvos pažanga buvo tolygi visose srityse — sukurti teisiniai ir administraciniai narystės ES pamatai, o tolimesnis darbas iki narystės vyks iš esmės derinant prie ES normų. Europos Komiteto pareigūnai pažymėjo, jog dauguma integracijai reikalingų teisės aktų buvo priimta jau

šiais metais. Kai kuriems jų jau yra pritarusi vyriausybė, tačiau jie vis dar „įstrigę“ Seime.

Pranešime sakoma, jog Lietuvoje jau veikia rinkos ekonomika ir atsirado nauja ekonominė politika. Tą liudija Lietuvos ir EK susitarimai dėl bendro vidutinės trukmės ekonominės politikos tikslų įvertinimo, priimta vidutinės trukmės pramonės plėtros politika bei patvirtinta Inovacijų versle programa.

Kitas svarbus pasiekimas — persilaužimas strateginiame vyriausybės veiklos planavime — baigiama pertvarkyti biudžeto sudarymo tvarka, kai skirstant biudžetą, bus atsisakoma nebiudžetinių fondų, jis bus sudaromas trimetio planavimo ir vyriausybės nustatytų tikslų pagrindu.

Nepaisant padarytos pažangos, antrąjį pusmetį ES pirminkaujanti Prancūzija abejoja, ar Lietuva derybose išlaikys tą patį tempą kaip ir pirmąjį pusmetį. Pirminkaujanti Portugalijai, per 6 mėnesius buvo pradėta derėtis dėl aštuonių derybinių skyrių. Dėl Kaledinių atostogų Prancūzijos pirminkavimo laikas mėnesiu sutrumpėja, todėl derybų sparta gali sulėtėti.

Prokuratūra atrado „siūlo galą“

Seimo vadovo šmeižto byloje

Vilnius, liepos 11 d. (BNS) — Generalinis prokuroras Kazys Pėdnyčia teigia aptikęs naujų įrodymų byloje dėl Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio apšmeižimo.

Byla buvo iškelta gegužės mėnesio po to, kai prištartinę reputacijos verslininkas Jonas Urka pareiškė neva paskolines V. Landsbergiui didelę pinigų sumą ir jos neatgavęs.

Kaip antradienį Seimo visuotiniame posėdyje pranešė K. Pėdnyčia, tiriant J. Urkai iškelta byla dėl šmeižto, po Marijampolėje, Kaune ir Vilniuje atliktų kratų buvo rasta spausdinimo mašinėlė. Ja, kaip įtariama, atspausdintas tariamas V. Landsbergio skolas J. Urkai raštelis. Pasak K. Pėdnyčios, dabar atliekamas mašinėlės patikrinimas, kurio rezultatai paaiškins kitą savaitę.

„Taigi apie (velionio akademiko Raimundo) Rajecko dalyvavimą, matyt, labai būtų sudėtinga kalbėti“, pridūrė generalinis prokuroras.

Gegužės pabaigoje Generalinė prokuratūra dėl Seimo pirmininko V. Landsbergio apšmeižimo iškelė baudžiamąją bylą J. Urkai, kuris viešai pareiškė, kad neva prieš penkerius metus jis paskolino V. Landsbergiui 100,000 JAV dolerių.

Neseniai iš įkalinimo įstai gos grįžęs verslininkas J. Urka paskelbė, kad V. Landsbergis pinigų skolinos per dabar jau mirusį R. Rajecką. Kaip V. Landsbergio tariamos skolos įrodymą J. Urka pateikė 1995 m. gegužės 20 dienos „paskolos sutartį“, neva pasirašytą V. Landsbergio. Tariamoje sutartyje trūksta tokiems dokumentams būtinų rekvizitų — skolinio ir skolininko adresų, asmens kodų.

Vokiečių
mokslininkams
garbės vardus
suteikinėjo Vilnius

Vilnius, liepos 12 d. (Elta) — Vilniaus universiteto (VU) Medicinos fakulteto vadovybė išpaminėjo ir skandalingą istoriją Vokietijoje: ir dabartinis, ir ankstesnis dekanas ėmėsi neregėto darbo — suteikė keletą asocijuotų profesorių vardų Vokietijos medicinos, rašo „Lietuvos žinios“ (07.12).

Šios istorijos ištakas galima aptikti beveik prieš dešimtmetį. Kai VU rektoriumi tapo Rolandas Pavilionis, iš Vokietijos pradėjo skrieti laišukai, kuriuose už 10-20,000 Vokietijos markių buvo prašoma suteikti mokslinį vardą ar laipsnį to labai nusipelnusiems ir vertiems žmonėms Vokietijoje. VU rektoratas iš pradžių siuntė mandagus atsakymus: nesuprantamie, ko norite. Prašymų srautui nesiliaujant, jau nebe itin mandagiai prašytojams buvo pasiūlyta užmiršti senojo Universiteto adresą.

VU „atakos“ vėl prasidėjo prieš kelerius metus. Itin populiarus buvo Medicinos fakultetas, kuriam vadovavo dekanas, habilituotas daktaras, prof. Gintautas Česnys. Būtent jis noriai atsiliepė ir kolegų iš Vokietijos prašymus ir lengva ranka išrašinėjo jiems dokumentus, kurie, kaip paaiškėjo, tapdavo rimtu pagrindu reikalaujant pripažinti suteiktą mokslinį vardą ir Vokietijoje.

Tačiau Vokietijos federalinės ministerijos pareigūnai pastebėjo tokių raštų gausą ir susidomėjo, kas iš tiesų vyksta tarp VU ir Vokietijos medicinos specialistų.

Nuotr.: Lietuvos prezidentūroje susitiko (iš kairės) LDDP vadas Česlovas Juršėnas, prezidentas Valdas Adamkus, buvęs prezidentas Algirdas Brazauskas ir Lietuvos socialdemokratų partijos pirmininkas Vytenis Andriukaitis.

Prezidentas nepritaria Seimo
rinkimų įstatymo pataisoms

Vilnius, liepos 12 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus sustabdė rinkimų įstatymo pataisą, keičiančią dabar galiojančią parlamento rinkimų sistemą. Trečiadienį V. Adamkus pasirašė dekretą, kuriuo grąžina Seimui pakartotinai svarstyti įstatymo pataisą bei teikia savo siūlymus.

Liepos 4 dieną daugiausia konservatorių balsais priimtos pataisomis, vienmandatėse apygardose atsakomama antrąjį rinkimų ratą. Nugaletoj vienasmandatėje apygardoje skelbiamas daugiausiai balsų pirmajame rate surinkęs kandidatas.

Dekrete surašytas teigiamas, kad įstatymas iš esmės keičia rinkimų tvarką prieš pat Seimo rinkimus, naujos sistemos neaptarus nei su visuomene, nei su politinėmis partijomis ir organizacijomis. Be to, prezidento nuomone, įstatymo nuostata dėl pakartotinio balsavimo

savimo atsisakymo vienmandatėse apygardose nesuteikia galimybės partijoms deramai pasiruošti Seimo rinkimams ir gali turėti neigiamos įtakos daugiapartinės politinės sistemos raidai.

Prezidentas siūlo grąžinti ankstesnės įstatymo nuostatas, numatančias du rinkimų ratus.

Dabar 70 Seimo narių renkami daugiamandate apygardose pagal proporcingą rinkimų sistemą, 71 — vienmandatėse apygardose pagal majoritarinę dviejų ratų sistemą.

Manoma, kad Seime priimtose rinkimų pataisose naudingos populiariausios partijoms. Lietuvos atveju, tai yra Naujoji sąjunga (socialliberalai) bei Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatoriai).

Politikos apžvalgininkų nuomone, pataisos gali sukurstinti „naujosios politikos“ propaguotojų — Centro, Naujosios, Liberalų ir Moderniųjų krikš-

cionų demokratų sąjungas, sutarusias remti vieną kitos kandidatus antrajame rate. Teigiama, kad rinkimuose rengiant tik vieną ratą, šios partijos gali nesutarti, kurios kandidatą vieningai paremti ir taip išsklaidyti savo rinkėjų balsus. Tuo tarpu konservatoriai nuo seno turi tvirtus ir ištikimus rinkėjus, kurie galėtų padėti jiems laimėti daugiau igaliojimų.

Norint atmesti prezidento veto, būtina 71 Seimo nario parama.

* Prezidentas Valdas Adamkus nutarė nepasirašyti prieštarų vertinamų Lietuvos nacionalinio radio ir televizijos (LRT) įstatymo pataisų, tačiau jų ir nesustabdė. Dabar, kaip numato Konstitucija, LRT įstatymo pataisą turės pasirašyti Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis. Nuo 1998 m. vasario, kai V. Adamkus pradėjo eiti prezidento pareigas, jis paliko Seimo pirmininkui pasirašyti apie 20 įstatymų.

* Lietuvos liberalų sąjunga (LLS) stebisi LDDP ir Lietuvos socialdemokratų partijos (LSDP) kvietimu pasirašyti politinės garbės pakta. „LLS rinkimų štabas laikėsi ir laikosi garbingos rinkimų kampanijos principų“, sakoma trečiadienį išplatintame liberalų rinkimų štabo vadovo, valdybos nario Artūro Zuoko pareiškime. Jame pažymima, kad svarbiausia, jog rinkimų kampanijoje vieni kitų nejuodintų ir nežemintų politikai, o „garbės pakta“ ar komisijos garbingo elgesio ir moralinių nuostatų nesukurs“. A. Zuokas spėja, kad gal LDDP ir LSDP nariams įprasta kurti įvairias kontroliuojančias komisijas.

Lietuvių futbolo sirgaliai pasirinko
nelegalų dalį Anglijoje

Vilnius, liepos 11 d. (BNS) — Į Lietuvą negrįžo daugiau nei 20 futbolo aštuolių, lydeusių Klaipėdos „Atlanto“ komandą į varžybas Didžiosios Britanijos mieste Bradford.

„Lietuvos žinių“ duomenimis, komanda į Bradfordą lydejo apie 50 gerbėjų, iš kurių D. Britanijoje pasilikę daugiau nei pusė.

Praėjusį sekmadienį klaipe diečiai žaidė „Intertoto“ taurės turnyro rungtynes su „Bradford City“ komanda ir jas pralose rezultatu 1:4. „Ka mes jiems galime padaryti? Prieš skrendant jie mums jų nesako, kad žada pasilikti Anglijoje. Jeigu anglų migracijos tarnybos juos įsileidžia, tai jau jų problema“, sakė LDDP vadas.

Tęsiamos dingusio garsaus
naftininko paieškos

Vilnius-Ryga, liepos 11 d. (BNS) — Generalinis prokuroras Kazys Pėdnyčia teigia turintis viltį, kad dingę be žinios buvęs bendrovės „Mažeikių nafta“ vadovas Gediminas Kjesius bei jo bendrakeiviai yra gyvi.

Antradienį Seimo visuotiniame posėdyje K. Pėdnyčia teigė, kad Generalinei prokuratūrai „žinoma yra šiam momentui kai kurių dalykų, kurių spauda dar nežino“. „Aš manyčiau, kad mes neturėtume šiandien galvoti apie tuos tris dingusius žmones, kaip žmones, kurių nėra tarp gyvųjų. Manau, kad jie yra gyvi šiandien, bet turiu kalbėti su tam tikromis prielaidomis“, sakė K. Pėdnyčia.

Praėjusį ketvirtadienį kartu su G. Kjesumi dingę iš studijų Didžiojoje Britanijoje paskirdejo jo sūnus Valdas bei vaivadas Alfonsas Galminas. Kaip skelbta, pirmadienį Vilniuje Laisvės prospektą policija rado prabangų G. Kjesaus „Mercedes“ visureigį, tačiau jame neaptikta jokių smurto pėdsakų.

Pasak K. Pėdnyčios, „preciziškai visas kelias nuo Londono iki Lietuvos yra skaičiuojamas ir matuojamas“. Anot jo, išaiškinta, kaip automobilis atsidūrė jo radimo vietoje. „Mes žinome, kaip ta mašina atsirado, visai ne taip, kaip galima buvo prielaidauti. Mes žinome, kaip ir kokių būdu buvo padaryta iš oro uosto, žinome, kas iš paskos važiuavo, nors tie dalykai dar tikrinami“, sakė K. Pėdnyčia.

Lietuvos žiniasklaidos duomenimis, tarp pagrindinių verslininko dingimo priežasčių nagrinėjamas pagrobimas, siekiant išpirkos. Taip pat neatmetama galimybė, kad G. Kjesaus pagrobimas galėjo būti užsakytas jo kreditorių, siekiant išsireikalauti skolų sugrąžinimą. Pirmiausia duomenimis, iš G. Kjesaus sąskaitų bankuose, pasinaudojus jo kreditinėmis kortelėmis, iš banko automatų Rygoje paimta apie 100,000 litų.

Anot neįvardintų dienraščio „Respublika“ šaltinių, viena iš tiriamų priežasčių yra incenzavimas. Taip, esą, G. Kjesus galėjo siekti pasislepti, nutačius didelius „Mažeikių naftos“ veiklos nuostolius, patirtus, kai jis vadovavo įmonei.

Dingusiųjų asmenų žmonos teigia jokių reikalavimų ar grasinimų nesulaukusios.

45-rių metų G. Kjesus laikomas vienu turtingiausių Mažeikių žmonių. Penkerius metus vadovavęs naftos perdirbimo gamyklai „Mažeikių nafta“, G. Kjesus iš generalinio vadovo posto pasitraukė pernai rugpjūtį ir įkūrė savo bendrovę, užsiimančią labai plačios apimties komercine veikla.

Atsiliędami į Lietuvos prašymą, Latvijos policija ir Latvijos valstybinis Interpol'o biuras patvirtino, kad padės tirti Gedimino Kjesaus dingimo aplinkybes. Interpol' Latvijos biuro vadovas sakė, kad G. Kjesus pas juos nėra užregistruotas kaip dingęs asmuo, bet biuras tikrina visą su juo susijusią informaciją.

Rygoje nuo antradienio lankosi G. Kjesaus ir jo bendrakeivių dingimo bylos tyrimui vadovaujantis Vilniaus apygardos prokuratūros vyriausiojo prokuroro pavaduotojas Brononas Maculevičius.

Saltinių Vilniaus apygardos prokuratūroje teigimu, antradienį peržiūrint iš įvairių šaltinių vietų paimtas vaizdo juostas, nustatyta, jog G. Kjesaus automobilis buvo sekamas oro uoste. Teigiama, kad vaizdo kameros nufilmuotas ir asmuo, kuris, G. Kjesui nuėjus pasitikti sūnaus, nusekė paskui. Anot „Respublikos“, peržiūrint vaizdajuostę, paimtą iš Ukmergės gatvėje esančios parduotuvės „Maxima“, kurioje liudytojai tą dieną yra matę G. Kjesų, pareigūnai vėl aptiko paslaptingąjį asmenį iš oro uosto.

Pagrobimas Gediminas Kjesius — jau nebe milijonierius, tvirtina „Lietuvos žinios“, kurioms pavyko sužinoti, kad po G. Kjesaus dingimo iš jo sąskaitų „Vilniaus“ ir „Snoro“ bankuose paimti pora dešimčių tūkstančių JAV dolerių, tebuvo smulkmena. Iš G. Kjesaus sąskaitų užsienio bankuose, tarp jų — Šveicarijos, nusikaltėliai jau paėmė ne vieną milijoną dolerių. Pareigūnai kol kas neatskleidė, kokiose šalyse, be Šveicarijos, buvo „Mažeikių naftos“ vadovas laikęs pinigus, tačiau patvirtino, jog, netgi pirmiausia duomenimis, pasisavintas ne vienas milijonas. Ši žinia ir, kaip dabar pradeda aiškėti, ypač profesionaliai surengtas trijų mažeikiškių pagrobimas nepalieka jokių pėdsakų, pareigūnams kelia ne pačias optimistiškas mintis. Paaiškėjus, kad G. Kjesaus turėti milijonai yra „išpumpuoti“ iš jo sąskaitų, pagrįstai kelia mas klausimas, ar jis, kaip liudytojas, nusikaltėliams nėra reikalingas gyvas, klausia dienraštis.

Dingusiųjų asmenų žmonos teigia jokių reikalavimų ar grasinimų nesulaukusios.

45-rių metų G. Kjesus laikomas vienu turtingiausių Mažeikių žmonių. Penkerius metus vadovavęs naftos perdirbimo gamyklai „Mažeikių nafta“, G. Kjesus iš generalinio vadovo posto pasitraukė pernai rugpjūtį ir įkūrė savo bendrovę, užsiimančią labai plačios apimties komercine veikla.

Atsiliędami į Lietuvos prašymą, Latvijos policija ir Latvijos valstybinis Interpol'o biuras patvirtino, kad padės tirti Gedimino Kjesaus dingimo aplinkybes. Interpol' Latvijos biuro vadovas sakė, kad G. Kjesus pas juos nėra užregistruotas kaip dingęs asmuo, bet biuras tikrina visą su juo susijusią informaciją.

Rygoje nuo antradienio lankosi G. Kjesaus ir jo bendrakeivių dingimo bylos tyrimui vadovaujantis Vilniaus apygardos prokuratūros vyriausiojo prokuroro pavaduotojas Brononas Maculevičius.

* Kėdainių rajone, netoli Šuvis upės, liepos 5 d. oficialiai atidaryta 1.2 megavato galingumo mažoji elektrinė, kurią pastatė bendra Lietuvos ir Norvegijos įmone „Scandtrade Construction Group“.

KALENDORIUS

Liepos 13 d.: Anakletas (Anys), Arvilas, Arvile, Austina, Eugenijus, Ginijus, Henrikas.

Liepos 14 d.: Pal. Kateri Tekawitha; Eglė, Gerdvilas, Kamilas, Liubertas, Vidutis, Vydas.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

LB MICHIGANO
APYGARDOS
SUVAŽIAVIMAS

Metinis JAV LB Michigano apygardos suvažiavimas vyks liepos 15 d. 10 val. ryto, Lansinge, pas Saulių ir Liną Anužius. Jų adresas: 5 Locust Lane, Lansing.

Michigano apygardoje yra trys apylinkės: Detroito, pirm. Valdas Pištys, Lansingo pirm. Saulius Anužis, Grand Rapids, pirm. Petras Treška. Michigano apygardos valdybą sudaro: pirm. Liuda Rugienienė, vicepirmininkas Vytautas Jonaitis ir išdėninkas Jonas Urbonas. Revizijos komisijoje 1997 m. buvo išrinkti: pirm. Algirdas Braženas, Irena Alantienė ir Sigitas Viskantas.

Apygardos suvažiavime visi pirmininkai atlieka pranešimus apie metinę veiklą, aptariama apygardos bendra trijų apylinkių veikla, nes daug Michigano lietuvių gyvena toli nuo šių pagrindinių trijų centrų. Prieš porą metų buvo apsispręsta stengtis, kad Michigano Kongreso atstovai ir senatoriai įsirašytų į Baltic Caucus, kas ir įvykdyta. Kelis labai veikli JAV politinėje veikloje asmenų, kurie vadovauja mūsų apygardose, įtaigojo Michigano valstijos Kongreso atstovai ir vienas senatorių į šį Caucus įstoti. Jiems padėjo mūsų bendruomenės nariai, kurie pas juos nuvyko arba kitoki būdu pasrašė. Už Michigano daugiau atstovų turi tik Kalifornija. Tai poros metų pastangų ir darbo vaisius.

Michigano apygardoje labai sėkmingai praveisti rinkimai į JAV LB XVI Tarybą ir Pasaulio Lietuvių seimą. Pasibaigus Tarybos pirmajai sesijai ir seimui Lietuvoje, Michigano apygarda ruoš atstovų pranešimus šį rudenį Dievo Apaizdos lietuvių parapijoje. Apie laiką bus pranešta.

Metiniame suvažiavime bus renkama nauja apygardos valdyba. Suvažiavime kviečiami dalyvauti apylinkių metiniuose susirinkimuose išrinkti atstovai.

LB Michigano apygardos valdyba

MŪSŲ MIRUSIEJI

Šeštadienį, birželio 24 d. po gedulingų šv. Mišių Dievo Apaizdos parapijos bažnyčioje, Holy Sepulchre kapinėse buvo palaidotas amžiną atilį Leonard Salas. Liko a.a. Edward Salas žmona Anne, dukterėčia Patricia Cluzza ir sūnėnas Michael Salas. Velionis kartu su mirusiu broliu buvo veiklus ankstyvosios kartos Detroito lietuvių telkinio nariai. Laidotuves tvarkė Stepanauskų laidotuvių namai.

Birželio 28 d. Holy Cross kapinėse Detroito, šalia „Geležinio Vilko“ skautų vyčių būrelio nario Vytauto Tarvainio, ten palaidoto 1952 m. lapkričio 5 dieną, buvo palaidotas a.a. Juozas Kiaulėnas, po sunkios ir ilgos ligos s.m. birželio 23 d. miręs savo namuose, Detroito. Šv. Mišios už velionį buvo aukojamos Dievo Apaizdos parapijos bažnyčioje. Giliam liūdesyje liko žmona Bronislava, dukra Benedikta ir zentas William Pribušauskas, sūnus Zenonas Kiaulėnas bei kiti gimines Lietuvoje. Laidotuves tvarkė ir atsisveikinimui Harris laidotuvių namuose vadovavo laidotuvių direktore Yolanda Zaprackienė. Im

DAINAVOS METINĖ
ŠVENTĖ

Šiais metais Dainavos jaunimo stovyklos tradicinė metinė šventė vyks liepos 30 d., sekmadienį, Dainavos stovykloje, Manchester, MI. Šventė prasidės šv. Mišiomis 11:00 val. r. (EST), kurias šiais metais aukos sendraugių stovyklos kapelionas, svečias iš Lietuvos. Jau daug metų Dainavos stovykla susilaukia svečių — kunigų iš Lietuvos, kurie nuširdžiai talkina Dainavoje, aukodami Mišias lietuvių jaunimo stovyklose.

Po Mišių Dainavos svietinė atvers savo vaistingas duris ir maloniai sutiks visus svečius su skaniu maistu, patenkinti jaunimo ir vyresniųjų svečių skonį. Gardų kugelių ir šimtet paruoš nuširdi Dainavos rėmėja Izabelė Korsakienė. Netruks ir kavos su skaniais pyragais, šaltų gėrimų ir ledų. Tuo pačiu metu vyks visų mėgiama „Laimės šulinys“ ir šiais metais pravedamas nuširdžių rėmėjų Veselkų ir jų padėjėjų. Ta patia proga prašome savo dovanomis praturtinti laimėjimus, juos įteikiant Veselkai, Dainavos tarybos nariams arba palikti Dainavoje.

Antrą valandą po pietų vyks Dainavos jaunimo stovyklos rėmėjų metinis suvažiavimas Baltuose namuose. Suvažiavime išgirsite tarybos narių pranešimus, revizijos komisijos pranešimą, pasisakymus apie einamuosius reikalus ir ateities planus. Bus proga pasigrožėti nauju Dainavos Rūpintojiu, kurį sukūrė medžio meistras — skulptorius Adolfas Teresius iš Garliavos. Ir šiais metais jis atvyko į Dainavą ir restauruoja senus kryžius, kuria naujus ir talkina jaunimo stovykloms.

Kaip kasmet, bus proga pasimaudyti Spyglių ežere, sutikti rečiau matomus pažįstamus, atnaujinti senas pažintis, pabendrauti su draugais ir draugėmis. Tad kviečiame visus Detroito, Windsor ir apylinkių lietuvių dalyvauti šioje šventėje ir savo dalyvavimu paremti mums taip brangią, mielą ir reikalingą jaunimo stovyklą.

V.P.

PRISIMINKIME DARIŲ
IR GIRĖNĄ

Lietuvos transatlantinių lakūnų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno tragiško žuvimo metinės bus prisimintos sekmadienį, liepos 16 d. 10:30 val. r. šv. Mišiomis Detroito šv. Antano lietuvių parapijos bažnyčioje. Po Mišių pabendrausime parapijos kavinėje. Prisiminimą rengia Dariaus ir Girėno klubas.

A.A. JUOZAS
KIAULĖNAS

Š. m. birželio 23 d., po sunkios ir ilgos ligos savo namuose, Detroito, mirė a.a. Juozas Kiaulėnas. Gimęs 1919 m. lapkričio 1 d. Bugniškių kaime, Pandelio valsčiuje, Rokiškio apskrityje. Į JAV atvyko 1950 m. Buvo uolus Detroito skautų rėmėjas. Mėgo austi — ypač tautinius drabužius ir juostas. Birželio 26 dieną, po gedulingų šv. Mišių Dievo Apaizdos parapijos bažnyčioje, buvo palaidotas Detroito Holy Cross kapinėse. Giliam nuliūdime liko žmona Bronislava, dukra Benedikta ir zentas William Pribušauskas, sūnus Zenonas Kiaulėnas bei kiti gimines Lietuvoje.

Laidotuves tvarkė laidotuvių direktorė Yolanda Zaprackienė. Im

Mokslą metus užbaigiant, Audra Gričiūtė kalba Los Angeles šv. Kazimiero liuanistinės mokyklos 2000-ųjų metų abiturientų vardu.

LOS ANGELES, CA

LITUANISTINĖS
MOKYKLOS
PENKIASDEŠIMTMEČIO
MINĖJIMAS

Prieš 25 metus, švenčiant Los Angeles šv. Kazimiero liuanistinės mokyklos amžiaus ketvirtį sukaktį, prelatas Jonas Kučingis, veiklus lietuviškos parapijos klebonas — statytojas ir šio tokios žodžius: „Parapija be mokyklos yra kaip bevaikė šeima, pasmerktą išnykti. Prelatas Juozas Maciejus, šios parapijos steigėjas, jau svajojo apie mokyklą, kurioje jaunimas būtų mokomas savo tėvų kalbos, kad tuo būtų užtikrintas ilgiems laikams parapijos lietuviškas charakteris“.

Pranašiški Prelato žodžiai ataidėjo šiemet su didžiuliu atgarsiu šį pavasarį, kai mokykla birželio 3 dieną susirinko į savo 50-tųjų mokyklą metų užbaigimo šventę. Pasipuošę ir surimę mokiniai rinkosi į šv. Kazimiero bažnyčią drauge su mokytojais, tėveliais, seneliais ir svečiais. Bažnyčia buvo pilna giedančių jaunų balsų ir skardaus kūr. Stanislovo Anužio pamokslas žodžių.

Po pamaldų visi suėjo į parapijos salę. Mokyklai nusipelnę asmenys, jos steigėjai ir mecenatai buvo pakviesti į prezidiumą: prel. Jonas Kučingis, prel. klebonas Algirdas Olšauskas, Lietuvos Respublikos garbės generalinis konsulas Vytautas Čekanauskas, Švietimo tarybos inspektorius Ignas Medziukas, LB Vakarų apygardos pirmininkė Angelė Nelsienė, poetas Bernardas Brazdžionis ir tėvų komiteto pirmininkas Jurgis Joga. Prie iškilios stalo pakviestos šiemet dvylikos metų kursą baig-

gusios abiturientės Audra Gričiūtė ir Lina Wallace.

Vedėja Marytė Sandanavičiūtė-Newsom pagarsino Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus ir ambasadoriaus Vytauto A. Dambravos sveikinimo laiškus. Savą žodyje ji pabrėžė, kad šiais metais mokyklą lankė 120 mokinių, joje dirbo 20 mokytojų. Mokinių darbo vaisiai buvo aukštai įvertinti Švietimo tarybos konkursuose, se, kur net devyni mokiniai tapo nugalėtojais, gavę prizus ir pinigines dovanas. Buvo paruoštas jubiliejinių mokyklą metraštis; mokyklą metų laikotarpįje suruošta keletas mokinių žinių ir kūrybos varžybos, kurios turėjo didžiulį pasisekimą mokinių tarpe. Prel. J. Kučingio nuopelnu mokyklai gauta didelė materialinė dovana a.a. Vlady Volks testamentu sustiprino mokyklos medžiaginių stovi. Mecenatė Birutė Lembergaite-Šakalienė, savo mirusio vyro disidentu Vladi Šakalio atminimui, parėmė mokyklą toliau tęsti jo vardo Lietuvos istorijos konkursą.

Garbės generalinis konsulas Vytautas Čekanauskas sveikino mokinius, džiaugėsi jų pasiekimais, ragino išeinančias abiturientes neapleisti lietuviškos veiklos. Jaudinantis momentas buvo, kai kalbėjęs prel. Jonas Kučingis papasakojo, kokius sunkumus teko pakelti, net asmenišką nuoskaudą iškentėti, kol buvo patatyta katalikiška parapijinė mokykla, davusi galimybę naudoti patalpas lietuviškai mokyklai.

Klasinių mokytojų pristatė savo auklėtinius, iškėlė visiemis pažymėjimus ir apdovanojo nusipelnėjusius dovanomis. Viena ilgiausiai išdirbusi

šioje mokykloje mokytojų Dalilė Polikaitienė trumpai apžvelgė nuo garžo patalpose tilpusios iki antrąją pagal didumą tapusios mokyklos kelią. Kaip ji sakė, šią mokyklą visus penkiasdešimt metų puoselėjo jos dvasinis globėjas prel. Jonas Kučingis, kasdieniuose darbuose rėmė klebonas prel. Algirdas Olšauskas. Joje dirbo daugelis iškilių lietuvių žmonių: prof. Mykolas Biržiška, poetas Bernardas Brazdžionis, rašytoja Alė Rūta ir kiti literatai, žurnalistai, muzikai, visuomenės veikėjai.

Šioje šventėje buvo atsisveikinta su 31 metus išdirbusia mokytoja Eugenija Dambra-Dambrauskaite. Mažųjų mokinių numylėta mokytoja buvo apdovanota vaikų padarytomis dovanomis, kiekvienas jų garsiai išsakė meilę mokytojai savo sukurtais eilėraščiais.

Šventės pabaigoje visi salėje esantys dabartiniai ir seniau dirbę mokytojai, Jurgio, Jogos pakviesti, išėjo į salės priekį, kur buvo pagerbti dovanėlėmis ir gelėmis. Daugelio akys užliūzė susijaudinimo ašarų už tarybą padėkos žodį, už įvertinimą.

Taip buvo atšvęstas šv. Kazimiero liuanistinės mokyklos 50-ųjų mokyklą metų užbaigimas. Tie, kurie aktyviai dirbame mokykloje, kurie džiaugiamės mokinių gražiais darbo vaisiais, negalėjome patikėti „Draugo“ laišku skyrįje pasirodžiusiu piktų rašinių, pavadintu „Nekaltinkime visų naujųjų ateivių“. Straipsnio autorius V. Šeštoka mėgino jau nebe pirmą kartą sumenkinti senosios ir vidurinėsios išsivijos kartos sudėtas pastangas saugoti lietuvių, tvirtindamas, jog „išmirus senajai kartai, mus pakeis ne čia gimusių lietuvių vaikai, bet tie, dabar vargantieji tautiečiai, atvažiuojantys iš Lietuvos“ (citata iš „Draugo“, 2000 m. birželio 2 d., 7 psl.). Viena seniausiai dirbančių šioje mokykloje mokytojų Dalilė Polikaitienė atsakė laišku, kuriame ji jaudinasi begaliniai įžeita dėl tokių užgaunančių žodžių. Ji priminė, kad per visus tuos penkiasdešimt metų jos ir jos dukters karta stengėsi auklėti vaikus lietuviškoje dvasioje. Laiške Dalilė klausia: „Ar Amerikoje gimę jų vaikai ir vaikų vaikai nurašomi į nuostolius?“

Aš pati šioje mokykloje dirbu jau aštuonerius metus. Iš 20 šiemet dirbusių mokytojų net 13-ka yra baigę arba tą patį liuanistinę mokyklą, arba kitoje Amerikos vietoje. Kaip sako vedėja Marytė Newsom, „vaikai, kurie lanko mūsų mokyklą, ateina iš šeimų, kuriose tėveliai patys lankė šeštadienines mokyklas. Tad testinumas yra ir bus“ (pabrūkta M. Newsom).

Kad tuo patikėtum, reikia ateiti pačiais sunkiausiais metų šeštadieniais, kada šalta ir lyja, kada siaučia peršalimų ligos, bet klasės dirba. Dažnai mokinių paklausus, ar sunku anksti keltis, jie atsako, kad sunku, bet smagu atvažiuoti pabūti lietuviškoje aplinkoje. Ir ne vienas veiksnys, dabar

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4645 W. 63rd Street, Chicago, IL 60639-5598.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4645 W. 63rd Street, Chicago, IL 60639-5598.

Matindami patalpas, pakvitatimų už prenumeratą nesunčiam. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį patvirtinti, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šėštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsienietis Lietuvoje:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliaru paštu	\$100.00	\$65.00	
Tik šėštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šėštadienio laida reguliaru paštu	\$65.00		

Vyriausio redaktorė — Dantė Bindokienė

Administracijos — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šėštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šėštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį nesako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, grąsų prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuostoria. Nenaudotų straipsnių nesegu.
- Siunčiant prašome pasiikinti kopiją.

sėkmingai dirbantis lietuviškoje veikloje, prisimena, kad ne tik fizinių jėgų, bet ir dvasinio užsispyrimo reikėjo turėti, kai aukojosi trumpus šeštadienius, kad išmokyti lietuvių kalbą. Ir šiemet mokytoja K. Bandžiulienė atveža savo tris dukrytes iš Lancaster miesto, esančio už 80 mylių, o naujųjų ateivių Budreikų ir Macių šeimos atveža savo vaikus iš San Diego. Tarp kitko, šiemet čia mokesi net penkiolikos naujųjų ateivių šeimų vaikais.

Kad patikėtum, jog senosios kartos idėja lietuviškos išlaikymo idėja yra gyvastinga, paskaitykime trečiosios lietuvių kartos Amerikoje Alekso Newsom, dabar 12-tos klasės mokinio, atsakymą, kuris turi jaudinti ne tik parašiusį tuos žodžius, bet ir visas čia gimusias, augusias ir išsiskoliususias mūsų tautiečių kartas. Aleksas rašo: „Lietuviams, kurie gimsta Amerikoje, sunku išmokti lietuvių kalbą ir ją laivinti. Amerikoje šiais laikais bendrai sunku mokytis ir kalbėti svetima kalba. Amerikos vaikams mokykloje ir visuomenėje liepiama kalbėti tik angliškai visą dieną. Kiekvieną dieną. Vienintelė proga Amerikos lietuvių vaikui išmokti lietuvių kalbą — tai šeima ar šeštadieninė mokykla. Manau, kad kai tėvai moko ir auklėja vaikus lietuviškai, tai vaikui yra viena didžiausių dovanų, kurią jis ar ji bet kada gaus. Šiandien būti dvikalbiu — labai svarbus sugebėjimas. Lietuviams gimsta su ypatingais bruožais ir gali rinktis, ar šia dovana pasinaudoti, ar išmesti. Nežinau, koks būtų mano gyvenimas, jei šiandien nekaltinčiau lietuviškai. Man asmeniškai lietuvių kalba labai naudinga, kadangi lietuvių kalba yra sena ir panaši į kitas kalbas, tad man lengviau kitas kalbas išmokti. Mokėdamas kitas kalbas, tampa protingesniu. Žmonės, kurie moka tik vieną kalbą, stebisi manimi ir kitais lietuviškai kalbančiais Amerikos lietuviams. Lietuvių kalba — vienas iš mano svarbiausių sugebėjimų“. Didelė garbė šeimai, mokyklai, visuomenei ir patiam tų žodžių autoriui Aleksui. Kol yra taip galvojančių jaunuolių, lietuviškos išlaikymas ir jos kultūrinis testinumas yra ant stipraus pagrindo.

Nuostabią mokyklą, kurioje dirbo daugiau negu 200 mokytojų ir kurios mokinių skaičiaus niekas dar nepajėgus suskaičiuoti, yra savo didžiausiu pakilime. Prisimenant prel. Jono Kučingio žodžius, kad be lietuviškos nėra ir tikėjimo Dievu, šioje mokykloje

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern-unto diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai primami absoliučiai punktuškai. Sušitarimui (kalbėti angliškai)
Tel. 708-422-8280

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9625 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKS
DANTŲ GYDYTOJA
9065 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kabinas lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60639
Tel. 773-528-8665
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLOBA, M.D.
INDRE RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

LINAS SIDRYS, M.D.
Akų ligos / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-8822
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

daroma vietas, kad išugdyti dorą, lietuvių gyvenantį ir jai dirbantį jaunimą. Mokinio Alekso žodžiai, kad „nors Amerikos lietuviams nereikia lietuvių kalbos pragyvenimui, ji jau naudinga tuo, kad pagelbėti moksle ir gali laisvai dalyvauti lietuviškoje veikloje“, stiprina tikėjimą lietuviškos išsilaikymo ir jos testinumo realumu.

Regina Gasparonienė

KANADA

Delhi-Tillsonburg, ON, KLKM dr-jos gegužės 13 d. parapijos salėje surengtas Motinos dienos minėjimas su laukė gausių dalyvių. Prelatui J. Staškevičiui sukalbėjus maldą, T. Pargauskienė perskaitė straipsnį apie motinos reikšmę šeimoje. Meninę dalį atliko ansamblis „Antroji jaunystė“ iš Rodney, vadovaujamas L. Jasinskienės ir J. Statkeviciaus. Skyriaus pirmininkė A. Ratavičienė padėjo programos atlikėjams ir iškėlė gėlių vadovė.

Visoms šio renginio dalyvėms įteikta po rožę.

Los Angeles šv. Kazimiero liuanistinės mokyklos 9 skyr. mokinės su klasės auklėtoja. Iš k. — Daina Matyčė, Sigitą Newsom, Dariją Varnaitę, Janiną Gričiūtę, Aukšę Stockutę, Viktoriją Balčaitę ir mok. Regina Gasparonienę.

ATEITIES LIETUVA — VAKARŲ PASAULIO DALIS

Ministro pirmininko Andriaus Kubiliaus kalba per Lietuvos radiją Valstybės dienos proga

Beveik prieš 750 metų Lietuvos didysis kunigaikštis Mindaugas pasiekė didelę politinę ir diplomatinę pergalę. 1253 m. liepos 6 d. Popiežiaus sprendimu, jis buvo karūnuotas Lietuvos karaliumi. Europoje, kurioje tuo metu vyravo šventojo Sosto įtaka, tai reiškė oficialų Lietuvos valstybės pripažinimą.

Priimdama šventojo Sosto globą ir tapdama karalyste, Lietuva įsijungė į Europos politinį gyvenimo erdvę. Galbūt šiandienos žodžiais, galima tvirtinti, kad karalystės statusas bei tam tikra popiežiaus globa suteikė Lietuvai tarptautinį pripažinimą ir savotiškas saugumo garantijas. Kita vertus, tai buvo pirmieji akivaizdūs Lietuvos integracijos į Europą žingsniai. Reikėtų pastebėti ir tai, kad šis apsisprendimas taip pat reiškė sąmoningą dalies valstybės savarankiškumo atsisakymą vardan ilgalaikį šalies interesų užtikrinimą ir lygiateisių dalyvavimą Europos politikoje.

Manau, visi puikiai suvokiame, kaip nelengva buvo apsispręsti valstybės vadovui Mindaugui. Kaip parodė tolesnė įvykių raida, tuometinė visuomenė tokio masto pokyčiams dar nebuvo pribrędusi. Tačiau Mindaugas suprato, kad, nenorėdamas susilaukti giminingos Prūsijos likimo, Lietuva pati privalo keisti sau įprastą gyvenimą ir šlietis prie toliau priekyje žengiančios Europos.

Šiuo požiūriu šiandieninė mūsų valstybės padėtis turi kai kurių panašumų su Mindaugo laikų Lietuva. Vėl turime ieškoti kelių į Europą, daryti viską, kad mąžintume savo atitiktumą nuo Europos Sąjungos valstybių bei neat-silikime nuo spartiai pažangos keliu žengiančių kaimynų.

1990 m. atkūriant nepriklausomą valstybę, atrodė, kad laisvė savaime išspręs visas problemas, ir pastebėjus, kad „nuo galvos ant kojų“, per kelirus metus tapsime lygiaverčiais Europos nariais. Tikrovė pasirodė sudėtingesnė nei tikėjome. Praėjus jau kiet daugiau kaip dešimčiai metų, manau, atėjo laikas aptarti mūsų nueitą kelią ir, apibendrinus patirtį, numatyti tikslus bei veiklos gaires ateitčiai.

Ateities Lietuvą matau kaip lygiavertę ir neatsiejama Vakarų pasaulio ir kultūros dalį.

Narystė NATO ir Europos Sąjungoje yra tarsi gairės šiame kelyje. Tai būdas užsitikrinti saugumą ir galimybę laisvai kurti savo ir savo vaikų ateitį. Šia kryptimi einame ir neturime lėtinti žingsnio. Santykių su Europa klausimas mums yra atsilikimo arba pažangos klausimas. Sekdami Vakarų valstybių pavyzdžiu, turime pasiekti ūkio našumo ir žmonių gerovės. Turime žvelgti į ateitį ir kurti tokią valstybę, kad mūsų vaikams ir vaikams nemokytų kelti pagundą išvykti iš Lietuvos, ieškoti galimybių užsidiirbti duonos svetur.

Šiuolaikinės vakarietiškos valstybės kūrimas — tai nėra vien skambių pareiškimų ar naujoviškos politikos įvaidžio kūrimas. Šalies modernizavimas vyksta žengiant sunkius, tačiau labai reikalingus žingsnius, pertvarkant įvairias valstybės gyvenimo sritis. Pagrindinių energetikos ūkio įmonių, švietimo pertvarkymų, rinkos santykių žemės ūkyje ir pensinio kaupimo įvedimas yra svarbiausi darbai, kuriuos artimiausiu metu turime atlikti iki galo.

Čia norėčiau pažymėti, kad pastaruosiu metu vienu svarbiausių išsivysčių Vakarų valstybių pažangos ir klestėjimo pagrindu tampa informacinių technologijų arba vadinamosios naujosios ekonomikos plėtra. Šio ūkio šaka sukuria vis didesnę valstybinio produkto dalį, čia nukreipiama didžioji dalis investicijų, būtent, šis verslas sukuria daugiausia naujų ir gerai apmokamųjų darbų vietų.

Imkime konkretų pavyzdį — Airiją. Tai Europos pakraščyje esanti šalis, kurią prieš gerą dešimtmetį visais atžvilgiais

Andrius Kubilius

Birželio 19 d. Vilniuje susitiko Lietuvos Respublikos Kariuomenės vadas (kairėje) brigados gen. Jonas Kronkaitis ir JAV LB Krašto valdybos vykdomasis vicepir. dr. Vytautas Bieliauskas. Audronda Pakštienės nuotr.

buvo galima lyginti su Lietuva. Ir pagal valstybės plotą, ir pagal gyventojų skaičių, ir pagal gyvenimo lygį, nes Airija tuomet buvo mažai efektyvus žemės ūkio kraštas, o jauni ariai ieškojo geresnio gyvenimo svetur. Tačiau Airija įstojo į Europos Sąjungą, pasinaudojo narystės suteiktomis galimybėmis, perorientavo savo ekonomiką į modernias kompiuterines technologijas ir per dešimtmetį tapo normalia, klestintčia Europos valstybe.

Turime atsivelti į tokius pavyzdžius, nes jie puikiai parodo, kad tos valstybės, kurių sugebėjimas prisitaikyti prie naujų iššūkių, suklestės, o tos, kurios nesugebės arba nepa-norės gyventi naujoviškai, bus palaipsniui išstumiamos į užribį.

Manau, kad, pasiklausius tokių mano samprotavimų, daugumai Lietuvos žmonių kils klausimas: ar metas dabar kalbėti apie tokius tolimus ir sunkiai pasiekiamus dalykus, kai reikia skubiai spręsti nedarbo, skurdo problemas. Puikiai suprantu, kad dabartinė padėtis sveikatos apsaugoje, žemės ūkyje, kitose srityse, netgi policijos ar munitinės aprūpinime, nėra patenkina. Todėl šios problemos nuolat yra vyriausybės akiraityje.

Tačiau turime matyti ir kitą kasdieninių problemų pusę. Be naujausių technologijų, jų pritaikymo neįmanoma ūkio plėtra, biudžeto pilnėjimas, o tuo pačiu ir socialinių reikmių tenkinimas.

Jei būsime susikaupę vien ties nepritekliais ir nesiskirsime dėmesio ateitčiai, niekada netapsime klestintčia valstybe. Privalome įveikti atsilikimą suvokdami, kurlink žengia šiuolaikinės pasaulis, perimdami ir Lietuvoje pritaikdami labiausiai išsivysčiusių šalių patirtį.

Siekiant šių tikslų, labai svarbia sąlyga yra visuomenės sutarimas ir parama tiems, kurie ryžosi imtis reformų. Reikia pripažinti, kad iki šiol mes nepakankamai aiškino-mes, ko siekiame, imdamiesi pertvarkyti vieną ar kitą sritį, kaip tai atsilieps žmonių gyvenimui. Įsigilinę į techninę ir teisinę klausimų pusę, dažnai ir patys pamesdavome iš akių tą tikslą, kurio siekėme.

M nau, kad šiuo metu Lietuva: yra tam tikrame esminio jos gyvenimo persilauzimo aske. Jau įgyvendinti arba įgyvendinami esminiai, kokybiški pokyčiai, kuriant demokratine visuomenę ir laisvosios rinkos ūkį. Toliau turėtume rasti ir vystyti jau nuosekliau, nebedraskomi tokių gilių vidinių prieštara-vimų, kurių nemažai išgyvenome iki šiol. Tikiuosi, kad patirsime vis daugiau vakarie-tiško gyvenimo būdo teikiama-ų privalumų ir mažiau karčių nusivylimų.

Pertvarkymai šalyje reika-lingi mums visiems, o ne valdžiai. Žmonės turi pajusti ir, tikiau pajus vykstančių poky-čių teikiamus privalumus.

Turime nedaug laiko ir ne-galime leisti sau trypti viet-čioje arba greičiau atgal. No-rėčiau tikėti, kad istorijos pa-mokos nenuėjo veltui ir mums pavyks išvengti tokio neapi-brėžto laikotarpio, kurį išgy-veno pomindauginė Lietuva.

To valsiems mums ir no-rėčiau palinkėti Valstybės dienos proga.

PAŽEISTOS BRANDOS EGZAMINŲ Taisyklės

Švietimo ministro Korneli-jaus Platelio sudaryta aukš-tųjų mokyklų dėsytųjų ir pa-tyrusių mokytojų praktiku darbo grupė konstatavo, kad Marijampolėje 45 lietuvių kal-bos egzaminu raštų darbuose yra akivaizdžių nusirašinė-jimo atvejų, o kai kurie darbai su neištaisytais klaidomis, įvertinti aukščiausiais taš-kais. Tačiau minėta apeliacinė komisija, paprašyta nesava-rankiškai atliktus ar neobjek-tyviai įvertintus abiturientų darbus peržiūrėti, nesiėmė principingai ir nė vieno darbo neanuliuavo, tik 13 moksleivių darbų įvertinimai buvo suma-zinti.

„Tokia komisijos pozicija menkina pasitikėjimą mokyk-liniais egzaminais, jų vykdyto-jais ir vertintojais, — teigiama Švietimo ir mokslo ministeri-jos išplatintame pranešime. Kadangi minėtas lietuvių kal-bos brandos egzaminas buvo ne valstybinis, o mokyklinis, Marijampolės miesto lietuvių kalbos apeliacinės komisijos sprendimas yra galutinis. Mi-nisterijoje svarstoma galimybė ateinančiais metais įteisinti nuostatą, kuri leistų išimti-niais atvejais sudaryti specia-lią komisiją, priimsiančią sprendimus dėl galutinio abi-turientų darbų vertinimo.

Ministro sudaryta darbo grupė moksleivių, dalyvavusių lietuvių kalbos brandos egza-mine žodžiu 6-ojoje vidurinėje mokykloje, darbus tikrino dėl plančiai nuskambėjusio egza-minų vykdymo tvarkos pa-žeidimo incidento. (Elta)

DRAUGAS, 2000 m. liepos 13 d., ketvirtadienis

3

Danutė Bindokienė

Bijo taikos ar pasikeitimų?

Nors po Antrojo pasaulinio karo pabaigos praėjo daugiau kaip pusšimtis metų, išsva-jotoji taika ir ramybė vis tik mūsų Žemėje neįsiviešpatavo. Nepaisant, kad „oficialaus“ karo gaisras, apimantis visą planetą — ir neliepsnoja, bet mažesni jo lauzai nuolat užsiplieskia tai vienoje, tai ki-toje pasaulio pusėje. Galima net prileisti, kad Taikos ba-landis jau sugautas, iškeptas ir suvalgytas, o iš jo snapelyje neštos alyvų šakelės pagamin-ti dantų krapštukai...

Žmonės, atrodo, didelių pa-sikeitimų prisibijo. Nors da-bartis ir ne per geriausia, bet ji pažįstama, o pasikeitimai ateitį gali taip sumaišyti, kad nebegalės atskirti, kur viršus, kur apačia. Be to, yra ir tokių, kurie pasikeitimų vengia dėl kitų priežasčių: gali netekti šiltos ir pelningos vietos, gali būti patraukti atsakaitomybėn už nelabai švairius politinius ar finansinius darbus ir pan., o dar kiti buvusios kasdien-nybės taip indoktrinuoti, kad jų ribota vaizduotė negali net pateikti kitokio gyvenimo gali-mybių. Jeigu šiuo metu susi-duriama su sunkumais, daug lengviau kažką kaltinti, pykti, bet jokiu būdu nesistengti padėties pagerinti.

Kad taikos ir jos atneštų pasikeitimų bijo — ar vengia — žmonės, pavyzdžiui galime rasti visuose pasaulio kraš-tuose. Jeigu kažkur ir suplas-noja Taikos balandis, kitoje vietoje netrukus jis įbrukamas į narvą. Neseniai švystelėjo viltis, kad Pietų ir Šiaurės Vietnamas po kelių dešimt-mečių neapykantos ir susi-keikdymo pradeda atrasti bendrą kalbą. Netoliese komu-nistinė Kinija kur kas švelniau kalbasi su demokratiškuoju Taivanu, kurio naujasis prezi-dentas linkęs pradėti dialogą. Pietų ir Šiaurės Korėja, taip pat dėl karo ir ideologinių sis-temų susvetimėjusios, bent jau padavė viena kitai ranką.

Amerikai grąžinus mažąjį pabėgėlį Elian Gonzalez ir jo tėvą atgal į Kubą, diktatoriui Fidel Castro buvo atimtas ge-riausias propagandinis gink-las, o Vašingtonas jau kalba apie kai kurių eksporto-im-porto bei kitų ryšių su Kuba palengvinimą. Nors iš Hava-nos vis dar aidai komunistinio diktatoriaus nurodymai, gali-ma numatyti, kad pamazų ir Kuba raudonojo režimo spal-va pradės blukti. O jeigu Cas-

tro baigs savo žemiškąją kelio-nę, nereikia abejoti, kad būsi-masis Kubos valdytojas jau nebebus tiek persiėmęs mark-sistinėmis idėjomis.

Tačiau taikos properšomis nėra ko per daug džiaugtis, nes jos ir laikinos, ir retos. Daugelis užsienio politikos stebėtojų Amerikoje dėjo švie-sias viltis į pagerėjusį politinį klimatą tarp Didžiosios Brita-nijos ir Š. Airijos. Jau kuris laikas nebuvo žinių apie bombų sprogdinimus, disidentų areštus ir katalikų bei protes-tantų tarpusavio kivirčius. At-rodė, kad, eilinį kartą Airijos ir Anglijos atstovams susėdus prie derybų stalo, taika atsar-giai žengia į laimėjimą. Pa-dėtis, deja, pasikeitė, kai Ul-ster vietovės „Orange Order“ užsispyrėliškai protestantiš-kos organizacijos nariai ir šimet nusprendė suruošti iš-šaukiantį žygį per Šiaurės Ai-rijos katalikų gyvenamas vie-toves. Kadangi tos eitynės ruošiamos paminėti Anglijos protestantų karaliaus pergalę prieš Airiją (nors tai buvo prieš kelis šimtus metų), gali-ma suprasti, kad tokie „pa-radai“ gerokai suerzina viet-iinius arius — ir iš religinės, ir iš patriotinės perspektyvos.

Pernai eitynės baigėsi kru-viniais susiremimais, kurie il-gai nenurimo, vis tik šimet, nepaisant vyriausybės drau-dimų, apie 3,000 karingai nu-siėmė į protestantų vėl ry-žosi, „žygį“ pakartoti...

Panaši padėtis — arba bent panašios jos apraiškos — ma-tomos tarp Palestinos ir Iz-raelio, kurio ministras pir-minkas Ehud Barak kartu su palestiniečių vadu Yasir Ara-fat buvo pasiryžę vėl sumegzti jau eilinį kartą suardytas tai-kos derybas. Šį kartą vėl Camp David vietovėje: Barak susidūrė su tokia aštria savo opozicija iš savo kabineto narių, vos išvengė visuotinės vyriausybės krizės. Pagaliau, stipriai spaudžiant JAV pre-zidentui Bill Clinton, kuris, prieš palikdamas Baltuosius rūmus, nori išsinešti dar vie-ną laimėjimą — taikos sutartį tarp palestiniečių ir žydų. Ba-rak ir Arafat pavyko atsikvie-ti į Camp David. Tiesa, tuo tarpu Barak laimėjo, bet jo tauta neatlaidi, lengvai neat-sisakys savo užkariautų žemių. Visuomet yra pavojus, kad premjeras Barak gali su-laukti buvusio ministro pir-minko Rabin likimo...

SU PALAPINE Į MEKSIKĄ

Tęsinys
Nr.10

GRAŽINA KRIAUCIŪNIENĖ

Pavaik-sioje gatvelėmis, apžiūrėję po-rą suvenyrų krautuvelių, už-sukome į vieną, kur buvo daug indėnų gamintų krepšelių. Ir nuostabu! Čia kainos buvo perpus pigesnės, negu perkant tiesiogiai iš indėnų. Tai tikrai keista. Paprastai būna at-virkščiai.

Sulipę į savo motornamius, traukiniu važiuojame į šio va-karo tikslą. Naujųjų metų su-tikimą Divisadero miestelyje. Čia pora komentarų apie mums išduotas kopetėles ilipi-mui ir išlipimui iš vagono. Ko-petėles pagaminčius iš geleži-nių lazdu, su 4 štangomis už-lipimui, kiek aprūdijusios. At-remus apačią į žvyrą, reikia viltis, kad nenuslys, ir beveik nuo platformos ropoti, nes ko-petėlių viršus yra tik truputį virš platformos viršaus. Greit susigaudėme, kad geriausiai

jų iš viso nevertoti ir išmoko-me nušokti bei užlipti, pasi-naudojant tarp vagonų esan-čiomis sankabomis. Kitas rei-niklas, pirmenybės atvejų mū-sų traukinys stovi paskutinėje vietoje. Pirmiausia praleidžia-mi prekiniai traukiniai, ant-roje vietoje keleiviniai, ir tik po to mes. Vaziuojant per Cop-per tarpeklius, daugiausia bu-vo tik vieni begiai, vietomis antrų begių kilpa, kad trau-kinys pasitrauktų nuo pagrindinio „kelio“ ir lauktų savo eilės. Tad nevisad buvo gali-ma laikytis nustatyto maršru-to, išsijudėjus savo krepše-lius pardavimui, ant nugaros užsikabinusios skaroje kodi-nius. Mazi vaikūčiai čia pat sėdi ant grindinio, o mamos krepšelius pina.

Grįžome į savo motornamius persirengti Naujųjų metų suti-kimui. 6:30 v. p.p. susirinko-

(Šiuos traukinius prieš metus sutvarkė, įtaisė pirmos klasės restoraną, dabar labai popu-liari susisiekimo priemonė.) Panašiai buvome sutikti, va-ziuodami per miestelius: mū-sų traukinį išgirdė, išbėgdavo iš savo namelių indėnų vai-kūčiai, kartais ir jų tėvai, mums pamokuoti.

Po pietų atvykome į Divisa-dero ir, nulipę nuo vagono, ejo-mė per peroną į pakalnę, kur mus supo turistinių krau-tuvelių kioskai, kurių parda-vėjai siūlė savo prekes. Ne-pasukėjome pirkti. Keliuką pe-rėjus, prieš mus atsivėrė pasa-kiškas Copper Canyon. Čia pati šio tarpeklio pradžia. Šo-kome fotografuoti. Čia irgi bu-vė kelios Tarahumara indė-nės, išsijudėjus savo krepše-lius pardavimui, ant nugaros užsikabinusios skaroje kodi-nius. Mazi vaikūčiai čia pat sėdi ant grindinio, o mamos krepšelius pina.

Grįžome į savo motornamius persirengti Naujųjų metų suti-kimui. 6:30 v. p.p. susirinko-

me traukinio perone išgerti šampano. Fred ir Shelley su-pilstė, kas liko po pirmo vaka-ro sutikimo. Po to suėjome į viešbutio restoraną sutikti Naujuosius metus. Čia tuoj pat pamatėme, kad dar nebu-vo pasirodę mus sutikti. Tai-gi, varinėjo mus nuo vieno sta-lo prie kito. Pagaliau visi bu-vome susodinti. Shelley dalino kepures ir švilpynes. Buvo pažadėta trys buteliai šam-pano kiekvienam stalui. Ga-vome tik parūgdusiu obuolių sulčių. Maistas — bausis. Pa-tiekalas susidėjo iš vienos rie-kės sauso kalakuto, kauselio ryžių, vaisių-daržovių mišrai-nės ir kauselio šalto moliūgo. Tai va, atmintini pietūs. Pa-valgius dar pasistumdėme viešbutio foje. Devintą val. va-karo čia buvo aukojamos šv. Mišios ispanų kalba. Nuotaika buvo labai pakili ir šventiška. Tikrai buvo labai prasminga naują tūkstantmetį sutikti su malda.

Dešimtą valandą vietiniai rinkosi į restoraną pietauti, o

mes likusieji susirinkome kambaryje, kur buvo didelis televizorius ir baras. Čia 10 val. matėme, kaip žmonės su-tiko Naujuosius metus New York Times Square, Miami, Detroito ir pan., ir po 5 minu-čių TV užgeso. Sušukome, „Y2K įvyko“. Spėjame, kur ir kaip ir kiek kompiuteriai išsi-vijungė. Tačiau po poros minu-čių vėl įsijungė ir toliau žiu-rojome, kas vyksta Amerikoje. Romas man pasiūlė šampano. Sutikau, bet to gero bare ne-buvo. Pasitenkinome vyno taurė. Jau 10:30 val. vakaro. Romas sako, jaučiasi Naujus metus sutikęs, eikime atgal į vagoną. Sutikau. Daugumas mūsų grupės jau buvo dingę. Atsisveikinome su likusiomis krepšiuokais. Vėliau vienas žmogus pastebėjo, kad jos tuos krepšius čia pat tarp uolų paslepia ir kai yra turistų, tuoj pat išdėsto.

Grįžęs į peroną, bandžiau sūnui paskambinti, bet nepa-vyko susisiekti. Perone ketu-rių moterys kepe vietinį

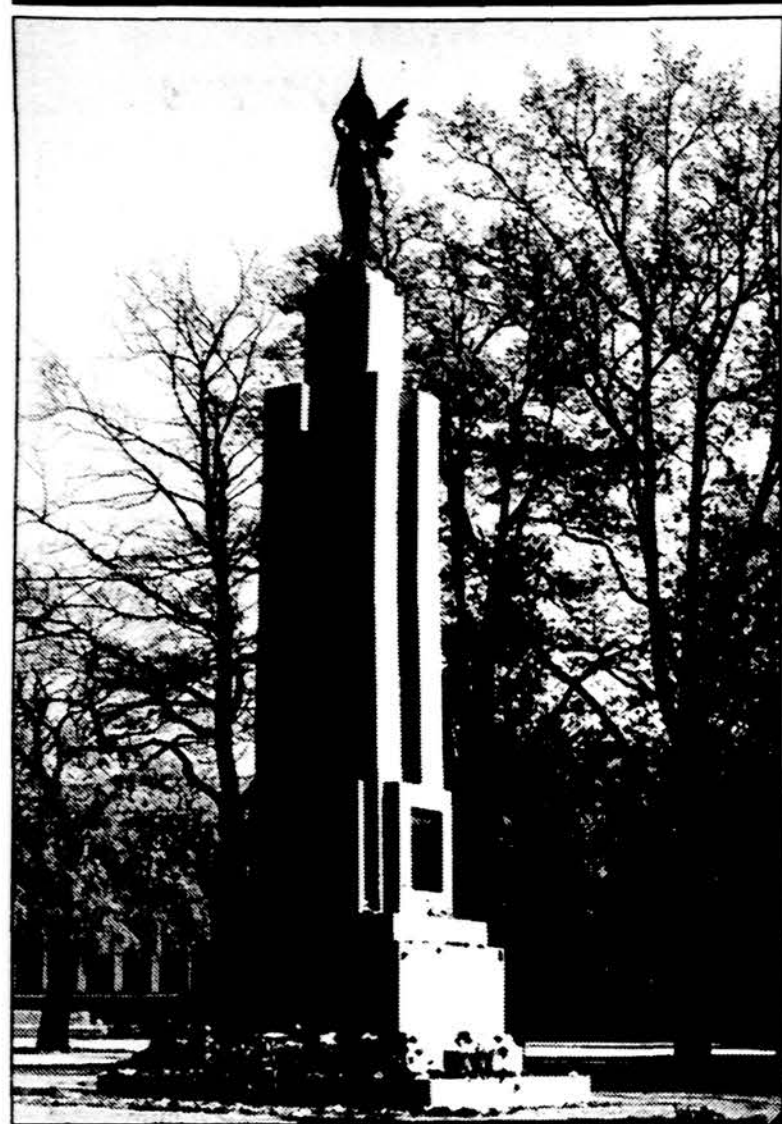
skaičiau, kol pasigirdo sprogi-mai. Aha! Jau vidurnaktis ir šau-domos ugnies salves. Pažiūre-jom, ką mūsų gidai daro. Val-go. Susigundėme. Valgėme ža-lius pupyrus, prikūmštus sūriu ir supivintus į blyną. Skanu. Aš net du suvalgiau. Beval-gant ir bebendruojant suzino-jome, kad vienas keleivinis traukinys čia išmetė tris vai-kinus su kuprinėmis, nes jie neuzsimokėjo. Pranešta sau-gotis, kad mūsų traukiniu jie nepasinaudotų.

Išvažiuome 2:30 v. p.p. į San Rafael. Čia stovėjome daugiau kaip pusantros valan-dos, kaską taiso. Jau 5:20, temsta, o šios dienos kelionei liko apie 15 mylių, taigi, tik valanda kelio. Per šią valandą nusileisime apie 2,000 pėdų. Ši trumpa kelionė veda per eilę tunelių ir tiltų. Deja, daug ko nematysime, nes jau tam-su.

Sausio 2 diena

Išvažiuome 7 val. ryto. Šiandien buvo pora naujų pa-tyrimų. (B.d.)

Kas gero Lietuvoje

Laisvės statula Vytauto Didžiojo Karo muziejaus sodelyje, Kaune.

VALSTYBĖS DIENA PAMINĖTA IR KAUNE

Didžiosios Valstybės dienos (liepos 6 d.) iškilmes vyko sostinėje Vilniuje, bet ji taip pat paminėta ir kituose miestuose. Ypač iškilmingai šią šventę šventė kauniečiai. Ketvirtadienį, liepos 6 d., Kauno igulos kariuomenės daliniai surengė šventinį parodą miesto gatvėmis. Valstybės diena skirta iškilmes prasidėjo Kauno arkikatedroje bazilikoje, kur Mišias už tėvynę aukojo Kauno arkivysk. metropolitas Sigitas Tamkevičius. Po Mišių Kauno igulos kariuomenės daliniai, grojant karinių oro pajėgų pučiamųjų orkestrui,

Laisvės alėja bei Simono Daukanto gatvę pražygiavo Vytauto Didžiojo Karo muziejaus link.

Vidurdienį Valstybės diena buvo minima Vytauto Didžiojo Karo muziejaus sodelyje, kur miesto bei apskrities vadovai, karinių dalinių, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos, Vietinės rinktinės, kariuomenės kūrėjų savanorių Kauno skyrių atstovai padėjo gelių prie Laisvės paminklo bei Nežinomo kario kapo.

Vėliau koncertą kauniečiams bei miesto svečiams muziejaus sodelyje surengė kauno didysis orkestras, vadovaujamas Romualdo Grabšto.

(TIC)

KONKURSAS VALSTYBĖS JUBILIEJUI

Atvira literatūros kūrinių konkursą, skirtą Lietuvos valstybės 750 metų jubiliejui, skelbia Lietuvos tūkstantmečio minėjimo direktoriaus prie Lietuvos Respublikos prezidento kanceliarijos.

Lietuvos ir išeivijos autoriai kviečiami konkursui pateikti neskelbtus kūrinius, parašytus lietuvių kalba. Žanras įvairus: romanai, kino scenarijai, dramos, poemos, esė. Jie turi būti parašyti šiuolaikinio meno kalba, kelti ir svarstyti svarbius Lietuvos istorijos klausimus. Rankraščius reikėtų pateikti Lietuvos tūkstantmečio minėjimo direktoriaus prie Lietuvos Respublikos prezidento kanceliarijos arba Lietuvos Rašytojų sąjungai. Terminai: esė iki 2001 m. gegužės 1; kino scenarijus, drama ir poema iki 2002 m. gegužės 1 d.; romanai iki 2003 m. balandžio 1 d. (Elta)

IVERTINO LIETUVOS PAŠTO ŽENKLĄ

Italijoje vykusios tarptautinės filatelijos šventės „Vastophil-2000“ Didįjį prizą pelnė Lietuvos pašto ženklas, vaizduojantis dailininko Antano Žmuidzinavičiaus paveikslą „Per kiaurą naktį“.

Filatelijos šventės „Vastophil-2000“ Italijos Vasto mieste, prie Adrijos jūros, vyksta jau dvyliką metų ir yra skiriamas šis didelis, bet Argentinijoje gyvenusi ir kūrusi dailininkui Juan del

Prete atminti.

Lietuvos paštui skirtą prizą — sidabro paveikslą su Vasto rūmų vaizdu — atsiėmė Lietuvos ambasadorius Italijoje Romanas Podagelis. Jis dėkotas papasakojo apie A. Žmuidzinavičiaus gyvenimą ir kūrybą.

Tai antras Lietuvos pašto ženklas, per pastaruosius trejus metus įvertintas Italijos premija. (Elta)

DOVANA EUROPOS PARKUI

Garsus Rusijos skulptorius Zurbas Ceretelis šalia Vilniaus veikiančiam Europos parko skulptūrų muziejui po atviru dangumi padovanojo savo kūrinių „Gėris nugalė blogį“. Beveik metro aukščio bronzinė skulptūra vaizduoja ant žirgo raitą šv. Jurgį, kuris kryžiaus formos ietimi nugalė dvigalvį slibiną. Kūrinys simbolizuoja šaltojo karo pabaigą.

Ši dovana gauta Rusijos ambasados Vilniuje iniciatyva. Skulptūra ant pjedestalo bus statoma lygioje parko vietoje, o jos atidengimas numatytas rugsėjo mėnesį, dalyvaujant ir autoriui.

Europos parko 55 hektarų plote eksponuojama daugiau kaip 70 skulptūrinių objektų, kuriuos sukūrė žinomi šiuolaikiniai menininkai iš 22 pasaulio šalių. Muziejaus tikslas — meno kalba įprasinti geografinį Europos žemyno centrą, kurį 1989 m. nustatė Prancūzijos valstybinio geografinio instituto mokslininkai. (Elta)

PLĖS GENOCIDO AUKŲ MUZIEJŲ

Genocido aukų muziejus, įsikūręs Vilniuje, buvusiuose KGB rūmuose — ne tik paminklas komunizmo aukoms, bet ir unikalus šios sistemos žiaurumų liudytojas. Laipsniškai tvarkomi, ruošiami eksponavimai vis nauji šio kagėbinio nekaltų žmonių kankinimo ir naikino „fabriko“ padaliniai.

Šiomis dienomis lankytojas atverė duris buvusi KGB šaudymo kamera. Jame eksponuojami kalinių asmeniniai daiktai, rasti patalose kameroje bei Tuskulėnų kapavietėje, KGB aukų nuotraukos. Čia galima pamatyti ir dokumentus iš KGB rūsiuose kalinčių ir sušaudytų asmenų bylų, atspindinčių kelių nuo žmogaus suėmimo iki tragiškos mirties. Čia nukankintųjų artimieji dekingi muziejui: yra vieta, kur galima ateiti ir uždegti žvakelę.

Artimiausiu metu, pasak muziejaus direktoriaus pavaduotojos Virginijos Rudienės, ketinama atkurti — parengti lankytojams — pasiklausymo kabinetą. Jame bus eksponuojama autentiška aparatūra, kuria KGB darbuotojai klausydavosi įtariamų asmenų telefoninių pokalbių. (Elta)

MONOGRAFIJA APIE TAPYTOJĄ V. VIZGIRDĄ

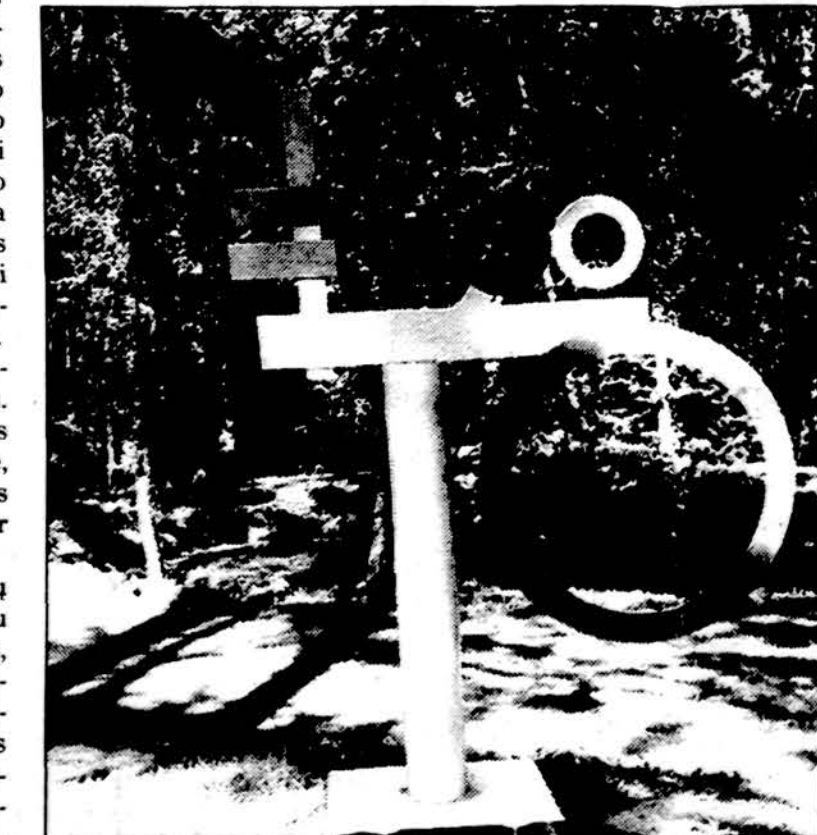
Pirmoji išsami monografija apie tapytoją Viktorą Vizgirdą (1904-1993) liepos 13 d. sutikta Vilniaus rotušėje. Knyga paruošė menotyrininkas Viktoras Liutkus. Veikalas apima V. Vizgirdos biografiją, kūrybinę ir visuomeninę veiklą apžvalgą, paties dailininko straipsnius apie dailę, parodų recenzijas ir t.t. Knyga turi per 200 psl., iliustruota daugiau kaip šimtu spalvotų V. Vizgirdos paveikslų reprodukcijų. Tekstas lietuvių ir anglų kalba. Išleido Vilniaus Dailės akademijos leidykla, paremiant Lietuvos Kultūros ministerijai ir JAV lietuviams. (Elta)

LAURAI — V. STAKĖNUI

Praėjusį savaitgalį Latvijoje vykusio dainų apie jūrą festivalio laurus pasidalino Lietuvos „country“ muzikos atlikėjas Virgis Stakėnas ir latvių duetas.

Liepos 8 d. Venspilėje vykusiam festivalyje „Prie jūros mano gyvenimas“ V. Stakėnui ir latviams Dainiui Porgantui bei Ugunigai Guntai įteiktas festivalio didysis prizas. Festivalis šįmet vyko jau antrą kartą. Jo programoje yra liaudies dainos, kuriose dažniausiai apdainuojama jūra. Dalyvavo 34 grupės ir solistai iš Estijos, Latvijos bei Lietuvos.

Estijos, Latvijos bei Lietuvos.

„Aukščiausias kvadrantas“ Europos parke, Lietuvoje. Skulpt. Benbow Bullock (JAV). Marijos Remienės nuotrauka.

Iškaba prie KGB rūmų Vilniuje 1998 m. birželio 14 d.

KRETINGOS MUZIEJAUS SUKAKTIS

Ką tik atnaujines archeologinę ekspoziciją, Kretingos muziejus paminėjo 65 metų veiklos jubiliejų. Anot muziejaus direktorės Vidos Kanapienės, Kretingos kraštotyros muziejus įkurtas 1935 m. mokyklų inspektoriaus Juozo Žilvicio iniciatyva. Pradžioje fondų pagrindą sudarė paties steigėjo asmeniniai rinkiniai, o pirmoji paroda atidaryta 1935 m. liepos 12 d. Tad ši data ir laikoma muziejaus veiklos pradžia.

Istoriniai šaltiniai teigia, kad ilgą laiką muziejus veikė nedideliame vieno aukšto name, o vėliau, 1977 m., baigtame restauruoti XVII a. pradžios architektūros paminkle — pranciškonų vienuolyno pastate. 1992 m. muziejus perkeltas į Kretingos dvaro sodybą, buvusius grafų Tiškevičių rūmus, statytus XIX amžiuje.

Per daugiau nei pusę šimtmečio sukaupia apie 43,000 eksponatų. Kadangi muziejus yra greta svarbių Lietuvos turizmo centrų — Klaipėdos ir Palangos, tad keliautojai visada turi patogią galimybę pamatyti istorijos ir architektūros paminklus Kretingoje, susipažinti su įdomia Kretingos dvaro pastato architektūra. Įstiklintame trijų aukštų žiemos sode, oranžerijoje, visais metų laikais žaliuoja ir žydi egzotiški pietų kraštų augalai, o salose atkurtas XIX a. pabaigos — XX a. pradžios dvaro interjeras.

Jubiliejaus progą atidarytos dvi naujos ekspozicijos, išdėstytos penkiose salose. Pirmoji, numizmatikos lobis ekspozicija, sukurta vien kretingiškių jėgomis. Čia eksponuojami pinigai, naudoti nuo XVII a. iki mūsų dienų. Antroji ekspozicija atspindi dvarų kultūros subtilius.

Kretingos muziejus yra vienas labiausiai lankomų muziejų Lietuvoje — per metus jį aplanko daugiau kaip 88,000 turistų. (Elta)

JIDIŠ KURSAI VILNIUJE

Liepos mėnesį Vilniaus universitete vyks tretieji tarptautiniai jidiš kalbos ir literatūros kursai. Kursuose dalyvaus daugiau kaip 60 kurstantų iš Lietuvos, JAV, Prancūzijos, Didžiosios Britanijos, Belgijos, Lenkijos, Vengrijos, Italijos, Rusijos, Baltarusijos, Danijos ir Izraelio.

Kursai susideda iš akademinių ir kultūrinių dalykų. Pirmoje dalyje numatomos intensyvios jidiš kalbos ir literatūros studijos. Kultūrinėje dalyje bus paskaitos, filmai, diskusijos Lietuvos žydų istorijos klausimais, koncertai, parodos. Kursų atidarymas įvyko liepos 2 dieną Lietuvos žydų bendruomenės patalpose. (Elta)

DVIRAČIAIS KELIAUS PER LIETUVĄ

Tradicinį žygį dviračiais po Lietuvą liepos 14-23 d. vėl ruošia ekologinio transporto šalininkai. Bus keliamas per Suvalkią, Dzūkiją ir Aukštaitiją. Žygį organizuoja Lietuvos dviratininkų bendrija, Lietuvos žaliųjų judėjimas ir Klaipėdos ekologinis klubas „Zvejėnė“.

Šįmet per 10 dienų nuo Kauno iki Ignalinos dviratininkai kasdien numins po 50-80 kilometrų — iš viso apie 700 km. Dviratininkai pabus gražiausiose Lietuvos gamtos kampeliuose — Dzūkijos ir Aukštaitijos valstybinuose, Vištyčio, Veisiejų, Verkių ir Labanoro regioniniuose parkuose, taip pat lankysis Europos ir Grėto parke, etnografiniuose muziejuose. (Elta)

DAUGIAUSIA LĖŠŲ TECHNOLOGIJOS MOKSLAMS

Pernai daugiausia lėšų buvo išleista technologijos mokslų tyrimams. Šios mokslo srities tyrimų kaina 1999 m. sudarė 56,9 mln. litų.

Pagal tai, kokio dydžio pinigų suma pernai buvo skirta įvairių mokslo sričių tyrimams, antrą vietą užima fiziniai, o trečiąją — medicinos mokslai. Statistikos departamento specialistai apskaičiavo, kad praėjusiais metais mokslo tiriamiesiems darbams iš viso išleista 41,9 mln. litų arba 24,2 mln. litų mažiau negu užpernai. Didžiausią pinigų dalį tam skyrė valstybė.

Pernai mokslinėje veikloje buvo 15,300 darbuotojų, iš jų 5,700 — mokslininkų. Vyresni kaip 50 metų mokslininkai sudarė 58,7 proc. (Elta)

ISRUTYJE — JAUNIMO STOVYKLA

Liepos 2 dieną Įsrutyje, Karaliaučiaus srityje, prasidėjo dviejų savaitių tarptautinė lietuvių jaunimo stovykla.

Lietuvių jaunimas iš Karaliaučiaus krašto, taip pat Baltarusijos ir Lenkijos lietuvių jaunimo sąjungų atstovai — iš viso apie 30 asmenų — ne tik išlėis, bet dalyvavo archeologiniuose Įsruties pilies teritorijos kasėjimuose. Tikimasi nau-

SKELBIMAI

**ELEKTROS
VEDIMAI - PATAISYMAI**
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDJUS PUMPUTIS

**AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.**
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Auksė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdedame lietuviškus (gutters) ir dengiamė stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.

**TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS,
SALDYTUUVUS, SILDYMO
SISTEMAS, VIRYKLAS,
ORO VĖSINTUVUS.
H.DECKYS
TEL. 773-585-6624**

Perkate automobilį?
Turite kredito problemų?
Nėra kredito istorijos?
Pirmas automobilis?
Ką tik atvyko į JAV?
Ne problema!
Žemos automobilio kainos!
Žemiausi finansavimo %!
Maži mėnesiniai mokesčiai!
Nėra pradinio mokesčio!
Galiatė sėst už vairo Handien!
(630)-579-1857

773-585-9500

PARKFIELD FORD
* Jums reikia naujo ar naudoto automobilio, van, sunkvežimio, „sports utility vehicle“, žemumos laivyno?
* Nėra kredito istorijos? * Nėra kreditas angliškai?
Ne problema! Vairuoti automobilį galite jau šiandien! Primate visus pareikštus kreditus gauti. Taip pat sutvarkome finansavimą, neturint kredit istorijos.
Nepareikškite šios progos! Užsilkite pas mus:
11400 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60655
Tel. 773-239-7900, fax 773-239-9296
E-mail: pparkfield@aol.com ir pasikalbėkite su
ASTA PIELER
Certified Auto Sales Consultant

jais radiniais papildyti pilies muziejaus ekspoziciją. Stovyklautojai susipažino su krašto istorija, lankė reikšmingas istorines ir literatūrines vietas, tobulinosi šnekamosios lietuvių kalbos įgūdžius.

Tarptautinę lietuvių jaunimo stovyklą Įsrutyje organizavo Įsruties pedagoginė kolegija, finansškai remia Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie LR Vyriausybės ir Mažosios Lietuvos lietuvių draugija Čikagoje. Panašios užsienio lietuvių jaunimo stovyklos šią vasarą veiks ir Karpatų kalnuose Ukrainoje bei Moldovoje, kur išsėsis ir bendraus tose šalyse gyvenantys lietuviai. (Elta)

ZOOLOGIJOS SODUI STINGA LANKYTOJŲ

Pirmajam ir vieninteliame Lietuvoje — Kauno zoologijos

GREIT PARDUODA

**RE/MAX
REALTORS**
OFFICE (773) 585-5888
HOME (708) 435-7188
FAX (708) 585-4819

RIMAS LSTANKUS

• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaide

Century 21
New Vision
12932 S. LaGrange
Palo Park, IL 60464
Bus.: 708-361-0000
Voice Mail: 773-854-7820
Pager: 708-892-2573
Fax: 708-361-9618

DANUTĖ MAYER
Dirba naujoje įstaigoje. Jei norite parduoti ar pirkti namus mieste ar priemiestyje, kreipkitės į DANUTĖ MAYER. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Nuosavybių įkainavimas veltui.

**RAYMONDA
SOLODOVNIENĖ**
Mortgage Consultant
6710 N. Crawford, Lincolnwood, IL 60466
Res. 773-271-0336; Pager 847-874-8787
Fax 847-874-1802

Reikalinga moteris prižiūrėti namus ir tris mergaites. Alga, kambarys, maistas ir kelionė apmokama. Kalifornijoje, tel. 510-420-8181 arba 510-654-4100.

**CNA's
Home Health
Growing medicare agency
needs you! Benefits for
FT. Bonus after 6 months.
NW Chicago & suburbs.
VMI 773-467-1777.**

sodui jau 62 metai. Gamtininko profesoriaus Tado Ivanausko iniciatyva 1938 m. liepos 1 d. buvo patvirtinti Lietuvos zoologijos sodo įkūrimo dokumentai. Pirmieji sode apsigyveno lietuviškos faunos atstovai — lapė, vilkas, stirna ir kt. Vėliau prisidėjo daug gyvulių, paukščių ir žvėrių iš kone viso pasaulio.

Šiuo metu Kauno zoologijos sodo vadovybė nusiskundžia, kad labai sumažėjo lankytojai, nes, pasibaigus mokslo metams, nebeužplūsta moksleivių ekskursijos. Dėl lankytojų stygiaus sumažėjo ir lėšos. Valstybė dengia daugiau kaip pusę zoologijos sodo reikiųjų, o savų pajamų didžiąją dalį sudaro pinigai už parduotus bi-lietus. Įėjimas į zoologijos sodą moksleiviui kainuoja trys, o suaugusiam — penki litai. (Elta)

Kanados avijautiai Kauno zoologijos sode.

Nuotr. Eltos

Dr. Ansis Blakis prie Lietuvos, Latvijos ir Estijos vėliavų.

A.A. DR. ANSIS BLAKIS VISADA TURĖJO LAIKO

Š. m. birželio 2 d. Los Angeles, Kalifornijoje, staiga mirė 63 metų amžiaus latvių visuomenininkas dr. Ansis Blakis. Atsisveikinimo apeigos vyko latvių liuteronų bažnyčioje š. m. birželio 10 d. Jo palaikai gabenami laivais į gimtąją Latviją.

Kartu su latvių visuomene, atsisveikinimo apeigose dalyvavo gražus būrys liuteronų ir estų. Dalyvavo visi trys Baltijos valstybių konsulai: latvių dr. Alfred Raisters, liuteronų Vytautas Čekanauskas ir estų Jaak Treiman. Savo žodyje Jaak Treiman išskėlė dr. Blakio pareigumą, kai anais laikais buvo vedama kova dėl Baltijos valstybių išlaisvinimo. Jis visada rado laiko dalyvauti posėdžuose, pasitarimuose, delegacijose, memorandumų ruošime, demonstracijose.

Rašantis daugelį metų su dr. A. Blakio dirbo Baltų Laisvės lygoje. Nuo pat Lygos įsteigimo, jis vis buvo perrenkamas valdybos įvairioms pareigoms. Buvo didelis Baltijos valstybių solidarumo šalininkas. Buvo ištikimas, kad likiminiai tų trijų tautų keliai negali išsiskirti. Buvo susirūpinęs, kad nepriklausomybės atgavusiose Baltijos valstybėse pasirodys nesveikų lenktyniavimo tendencijų. Buvo malonaus būdo, paslaugus ir pasirengęs kiekvienam padėti.

Juozas Kojelis

„NEŽINAU KITO KUNIGO, TAIP GERBIAMO IR MYLIMO“

Trečiadienį, birželio 27 d., paskutiniuosius metus įvairių negalių persekiojamas, sulaukęs 85 metų, mirė buvęs Apreiškimo parapijos, Brooklyn, NY, klebonas kun. Jonas Pakalniškis. Atsisveikinimas su veloniu Šalins šermeninėje įvyko penktadienį, birželio 30 d. Maldas lietuviškai atliko Viešpaties Atsimainymo parapijos vikaras kun. Vytautas Volertas, o angliškai — Brooklyn vyskupijos kunigų prieglaudos namų, Douglaston, NY, viršininkas prel. Zatarga.

Su kunigu Jonu Pakalniškiu atsisveikino ir giminės bei artimiesiems užuojautą išreiškė: ambasadorius Anicetas Simutis, LR gen. konsulas Rimantas Morkvenas, kun. Stasys Raila, Apreiškimo parapijos tarybos vardu — Vladas Sidas, Viešpaties Atsimainymo parapijos ir Kunigų vienybės — kun. Vytautas Volertas, LB NY apygardos ir skautų — Kęstutis Bileris, Tautos fondo — Jonas Vilgaly, Apreiškimo parapijos — Asta Barkauskienė, Apreiškimo choro — Bill Kučinskis, Kultūros židinio — dr. Jonas Bilenas, buvusių Šeštadienės Maironio mokyklos mokytojų — Elena Ruzgienė, Vycių kuopos — Bill Kumeta, ateitininkų — Kostas Norvila.

Atsisveikinimas buvo baig-

Kun. Jonas Pakalniškis

tas giedant „Marija, Marija“ ir „Lietuva brangi“.

Šioje vietoje tenka pastebėti, kad šermenys nebuvo jungtas oro vėsintuvais. Nėdeliam šermeninės kambaryje, pilname žmonių, atsisveikinimui užsitęsusi arti dviejų valandų, prakaite šluostantis išverti buvo nelengva.

Šeštadienį rytą Apreiškimo parapijos bažnyčioje, kurią kun. Jonas vadindavo: „Tai mano tėviškė“, Mišias, kartu su kitais 16 kunigų, aukojo Brooklyn vyskupijos vysk. augiliaras Valero.

Vietoje pamokslą kun. V. Volertas skaitė atsisveikinimo laiška kun. Jono draugo, kun. Vytauto Pikturkos, gyvenančio vysk. J. Matulio laisvės namuose, Putnam, Conn.

STAR ALLIANCE

It makes a world of difference when you fly SAS to Lithuania.

No one makes round-trip travel to Lithuania easier and more convenient than SAS. From Chicago, we offer daily service to Vilnius with just one hassle-free connection through Stockholm. Our 4:30 p.m. departure gives you a relaxed morning arrival for business or pleasure. When you're ready to return, you'll enjoy same-day travel back to Chicago through our Copenhagen

hub. And whether you fly Business Class or Economy Class, you can be sure our service will be world-class, and will allow you to arrive rested and refreshed — all for a reasonable fare. Find out what a world of difference SAS can make for your next trip. Just call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350. For more information and special offers, visit our website at www.flysas.com.

Flight #	From	To	Departure Time	Arrival Time
SK 946	Chicago	Stockholm	4:30 pm	7:40 am +1
SK 744	Stockholm	Vilnius	9:20 am +1	10:50 am +1
SK 743	Vilnius	Copenhagen	12:45 pm	2:15 pm
SK 943	Copenhagen	Chicago	3:40 pm	5:40 pm

Po Mišių kun. J. Pakalniškio palaikai buvo nuvežti ir palaidoti Nek. Prasidėjimo Marijos Seserų vienuolyno soduose, Putnam, Conn., „Dangaus vartai“ kapinėse.

Dar prieš Pirmąjį pasaulinį karą iš Žemaitijos atvykę New York gyveno Jonas ir Ona Pakalniškiai. Jiems, 1915 m. sausio 1 d. gimė sūnus, kuris lietuviškoje Aušros Vartų parapijos bažnyčioje buvo pakrikštytas Jono vardu.

Karas baigėsi. Lietuva laisva ir nepriklausoma. Tėvai apsisprendžia ir 1921 m. su vos spėjusiu baigti vaikų darželį Jonukui išvyksta į Lietuvą ir apsigyvena Veiviržėnuose (Kretingos apskr.). Būsimasis kunigas Jonas, ten baigęs pradžios mokyklą, gimnaziją lankė Šveikšneje ir Klaidėdoje. Baigęs 6 gimnazijos klases, išgirdęs Aukščiausiojo kvietimą, išvyksta į Kauną ir ten stoja į kunigų seminariją. Seminariją baigęs, teologijos ir filosofijos studijas giliną Vytauto Didžiojo u-tete. 1939 m. birželio 3 d. Kauno arkikatedroje/bazilikoje Jonas Pakalniškis buvo išventintas į kunigus. Pirmosios, kaip kunigo, pareigos — vikaras Kauno arkikatedroje ir kapelionas „Saulės“ pradžios mokykloje. Neilgai kun. Jonui ten teko dirbuotis. Vos spėjus Sovietų armijai į Lietuvą įžengti ir jiems pradėjus kun. Jonu „domėtis“, jis persikelia į nedidelę Pagirio parapiją, kurioje klebonavo kun. V. Dabulis. Vokiečiams Raudonąją armiją iš Lietuvos išgijus, kun. Jonas vėl grįžta į arkikatedrą ir paskiriamas kapelionu „Aušros“ mergaičių gimnazijoje.

1944 m. Raudonąją armiją vėl artėjant prie Lietuvos, jau spėjus patirti jos „globą“ kun. Jonas sėda ant dviračio ir, kartu su kitais, pasuka į Vakarų. Atsiradęs Vokietijoje, apsisotęs mažame Berent miestelyje. Bet neilgam. Bolševikai priartėja ir čia. Apleidžia Berent ir vyksta į Miuncheną. Čia gauna paskyrimą seselių mokytoju kapelionu, lygiagrečiai rūpinasi į Miuncheną atvykusių lietuvių dvasiniais reikalais ir konservatorijoje lanko vargonų klase.

Kun. Jonas — Amerikos pilietis, į JAV atvyko vienas iš pirmųjų. Už kelionę turėjo pats užsimokėti. Vėliau, tai

prisimindamas, mėgdavo pa juokauti: „Jūs, DP, Amerika veltui atsigabeno, o aš, kaip „amerikonas“, turėjau pats užsimokėti“.

Atvykus į savo gimtinę kun. Jonui teko vikarauti keliose lietuviškose parapijose. Ilgiausiai — 18 metų vikaro pareigose tarnavo Apreiškimo parapijoje. Būdamas tose pareigose išvystė plačią veiklą besidarbuodamas su jaunimu: ateitininkais, vyciais, skautais. Vėzdavo juos ir vasaros stovyklas ir kartu atostogaudavo. Buvo pakeltas vyr. skautininku. Yra buvęs lietuvių skautų dviasios vadu. Už nuopelnus skautybei apdovanotas ordinais. Net 20 metų dėstė tikybą šeštadieninėje Maironio mokykloje ir buvo jos kapelionas. Kadaigi kun. Jonas „vienas iš mūsų“, su tuometinio šviesaus, patriotiškai nusiteikio klebono kun. Norberto Pakalnio pritarimu, pritraukė iš Vokietijos atvykstančius, atjaunino ir padidino parapiją.

Parapijiečiai labai dėjaugėsi, kai 1977 m. kun. Jonas Pakalniškis buvo paskirtas Apreiškimo parapijos klebonu. Dėl jo kuklaus, malonaus ir nuoširdaus būdo parapijiečiai jį buvo pamilę ir visuose reikaluose entuziastingai rėmė, o jis pats parapijiečiams buvo visa širdimi atsidaavęs.

Kun. Jonui švenčiant 50-ties metų kunigystės sukaktį, ambasadorius Anicetas Simutis, pareiškė: „Nežinau kito kunigo, kurį taip visuotiniai parapijiečiai ir kiti gerbtų ir mylėtų, kaip kun. Joną Pakal-

niškį“.

Kun. Jonas, klebono pareigose ištarnavęs 12 metų 1989 m. pasitraukęs į užtarnautą poilsį apsigyveno Brooklyn vyskupijos kunigų prieglaudoje, Douglaston, NY. Nors ir poilsiaudamas, tarp keturių sienų neužsidarė. Savo parapijos nepamiršo ir neretai apsilankydavo; reikalui esant, pavaduodavo kleboną ir tal-kindavo. Neatitruko ir nuo lietuviškos veiklos. Jis dalyvavo susirinkimuose, minėjimuose, renginiuose. Mėgo spaudą ir dosniai ją rėmė. Gražia pinigine suma parėmė ir Draugo fondą, tapdamas to fondo garbės nariu.

Tegu Galybių Viešpats ir Amžinąjį vynuogyną iškelia-vusį kun. Joną Pakalniškį apdovanoja šviesos, ramybės ir džiaugsmo gausa!

P. Palys

* Vyriausybė suteikė Lietuvos taupomajam bankui valstybės garantiją dėl Neringos miesto savivaldybei 5 metams teikiamos 2.925 milijono JAV dolerių paskolos. Už šias lėšas bus tvarkoma Juodkrantės krantinė, atnaujinta prieplauka. Nuo 2001 m. paskola bus grąžinama, ir palūkanos mokamos iš valstybės biudžeto. Juodkrantės krantinės sutvarkymo, parko pasodinimo ir molo prieplaukos atstatymo projektas pradėtas įgyvendinti 1995 m. Šiuo metu jau sutvarkyta apie 1 km krantinės, įrengti pėsčiųjų ir dviratininkų takai, pasodintas parkas

(Ela)

Mūsų bendraklasei

A. † A.

ELENAI BARTUSEVIČIŪTEI BALTRUŠAITIENEI

Amžinybės Iškeliavus, jos dukroms — BIRUTEI, MILDAI, RUSNEI, EGLEI su šeimomis, Velionės seseriai REGINAI su šeima bei gimimės Lietuvoje reiškiamame nuoširdžiai užuojautą ir kartu liūdime.

Tuebingen'o lietuvių gimnazijos I-os laidos abiturientai-bendraklasiai:

Laima Bortkevičiūtė Ray

Birutė Ciplijauskaitė

Bronė Vilcinaitė Nainienė

Jonas Kubilius

A. † A.

URŠULĖ KREGŽDYTĖ JANUŠAUSKIENĖ BUBELIENĖ

Mirė 2000 m. liepos 11 d., sulaukusi 89 metų. Gimė Lietuvoje, Vilkaviškio mieste, Kumiečių kaime. Amerikoje išgyveno 50 metų.

Nuliūdę liko: brolio dukros — Aušra, Giedrė ir Rasa su šeimomis, krikšto sūnus Vacys Šaulys su žmona Viktorija ir vaikai; tolimesnės giminės Lietuvoje.

A. a. Uršulė buvo uoli Vilkaviškio parapijos rėmėja.

Velionė pašarvota penktadienį, liepos 14 d. nuo 2 iki 8 v.v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave., arti Derby Rd., Lemont, IL. Laidotuvės įvyks šeštadienį, liepos 15 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto Velionė bus atlydėta į Pal. Jurgio Matulio misijos bažnyčią, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos gedulingos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių Velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Vietoje gelių prašoma aukoti Lithuanian Mercy Lift organizacijai.

Nuoširdžiai kviečiame giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: brolio dukros ir krikšto sūnus su šeima.

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus.

Tel. 800-994-7600.

Š. m. gegužės 21 d. Vilniuje, Lietuvoje staiga mirė ilgametis Bridgeporto gyventojas

A. † A.

JONAS VAREIKIS,

giliai liūdesyje palikęs sūnų Šarūną Vareikį su žmona, dukrą Živilę Kasniūnienę ir keturis anūkus, kuriems reiškiamas nuoširdi užuojauta skaudžios netekties valandą.

Draugai

Draugo fondo garbės nariu

A. † A.

Kun. JONUI PAKALNIŠKIUI

iškeliavus į Amžinybę, jo artimiesiems ir giminėms reiškiamame nuoširdžiai užuojautą.

Draugo fondo taryba

A. † A.

Rašytoja PETRONĖLĖ ORINTAITĖ JANUTIENĖ

Mirė 1999 m. gruodžio 16 d. Los Angeles, California. Gimė 1905 m. vasario 18 d., Liepalotuose, Šakių apskrityje.

Po pamaldų šv. Kazimiero bažnyčioje karste palikta mauzolijoje. Vykdamas jos norą, kad palaidotume tėviškos kapuose, birželio 9 d. jį nuvežta į Kudirkos Naumiestį.

Vietinių įstaigų vadovai, kun. dekanas Donatas Jasulaitis, dr. V. Kudirkos muziejaus direktorė Natalija Manikienė, vidurinės mokyklos direktorius Romas Eikevičius ir seniūnas Aigimantas Damijonaitis paruošė laidojimo programą ir jai vadovavo.

A. a. Petronėlė buvo pašarvota dr. V. Kudirkos muziejaus salėje. Moksleiviai atsisveikinimo valandėlėje skaitė jos kūrybą. Birželio 10 d. iš Kauno atvykę dailiojo žodžio menininkai, deklamatoriai ir smuikininkas atsisveikino muzika bei skaitymais.

Velionę pervežus į šv. Kryžiaus Atradimo bažnyčią, šv. Mišias aukojo dekanas, klebonas Donatas Jasulaitis, asistavo Petronėlės giminaitis monsinjoras Kazimieras Senkus ir diakonas Žydrūnas Burnius. Giedojo parapijos choras. Bažnyčia buvo perpildyta palydovų. Šakių rajono laikraštis parašė, jog į kapines Petronėlę lydėjo ne vienas šimtas giminių, literatūros bendradarbių ir naumiestiečių. Kapinėse po religinių apeigų atsisveikinimo kalbą pasakė iš Vilniaus atvažiavęs Lietuvos Rašytojų sąjungos pirmininkas Valentinas Sventickas.

Esame dėkingi visiems, ruošusiems ir dalyvavusiems laidotuvėse.

Liūdintys: vyras Kazys ir sūnus Donatas su šeima.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Ateitininkų poilsio savaitė Kennebunkport, Maine, prasidės š.m. rugpjūčio 12 d. ir baigsis rugpjūčio 19 d. Informacijai kreiptis: J. Rygelis, 18 Maple Ln., Thompson, CT. 06277, tel. 880-923-3043

ČIKAGA PRADĖJO...

Pernai vasarą Čikagos vidurmiestyje buvo „paleista ganytis“ per 300 plastmasinių, visaip išmargintų karvių. Šiaip sau — be jokio ypatingo tikslo, galbūt tik norint patraukti turistų (ir vietinių gyventojų) dėmesį ir pajvairinti kasdienybę. Tas tikslas buvo pasiektas — ir su kaupu! Visą vasarą karvės buvo fotografuojamos, dažnai paminimos žiniasklaidoje, o rudenio pas vasarines pirkto verslininkai, įmonės ir net pavieniai žmonės.

Tačiau Čikaga iš kai kurių kitų vietovių susilaukė pašaipos: atseit, buvęs skerdyklų miestas be galvijų, nors ir dirbtinių, negali apsieiti... Vis tik buvo pastebėtas ir projekto pasisekimas, ir papildomos įplaukos iš pagausėjusio turizmo, todėl šią vasarą „parodų miesto gatvėse epidemija“ jau užsikrėtė nemažai kitų miestų. New Yorko centre — Manhattan — pilna įvairiai dazytų ir išmargintų karvių; Saginaw, Mich., gatvėse „ganosi“ 6 pėdų aukščio žirgai; New Orleans mieste „plaukioja“ pasakiškos išvaizdos, 5 pėdų dydžio žuvys; Toronte (Kana-doje) ir Whitefish, Mont., „vaikšto“ elniai; Norfolk, Va, mieste atsirado undinių pulkas; St. Paul, Minn., įsitaisė 51, 5 pėdų aukščio šuniuką Snoopy, prisimenant neseniai mirusį piešinių serijos „Peanuts“ autorių Charles Schulz, kilusį iš šio miesto; o Bloomington, Ill, miestas papuoštas šešių pėdų aukščio kukurūzų burbuolėmis.

Ir niekas daugiau nebesišaipo iš Čikagos karvūčių...

VIEŠNIA IŠ LIETUVOS

Pas mus, Lietuvos Vaikų vilties vaikus, besigydančius Shriner's ligoninėje ir gyvenančius „Seklyčioje“, apsilankė teta Kukū — aktorė iš Lietuvos Hana Šumilaite. Ji Lietuvoje vaidina LNK televizijos seriale „Kaimynai“ ir kaip teta Kukū ruošia programėles vaikams. „Seklyčioje“ tą dieną mes taip pat išvydome trumpą programėlę. Kartu pašokome, padainavome, gėrėme arbatą ir šnekučiavomės. Labai dėkojame Stasiui Paulauskui, kad surado laiką atvežti aktorę į „Seklyčią“.

Asta Dziugelytė ir Jolita Liesytė

Dainavos jaunimo stovyklos ruošiamą „Lithuanian heritage“ stovyklą, lietuviškai nekalbantiems lietuvių kilmės jaunimui nuo 7 iki 16 m. amžiaus, vyks nuo liepos 30 iki rugpjūčio 6 d. Informacijai tel. 630-257-2022. Prašoma skambinti vakare.

„Sietuvos“ skautininkų ir vyr. skaučių draugovės šeimų gegužinė Ateitininkų namuose vyks sekmadienį, liepos 16 d., tuoj po šv. Mišių Pal. J. Matulaičio misijoje, Lemonte. Narės, jų šeimos ir visos skautininkės kviečiamos.

Autobusas su stovyklon vykstančiais Čikagos skautais ir skautėmis iš Pasaulio lietuvių centro Lemonte išvyks šeštadienį, liepos 15 d. Visi vykstantieji prie autobuso renkasi 7:15 val. r. Autobusas išvyks punktualiai 7:45 val. r. Besivėluojančių nebus laukiamas.

Čikagos skautų ir skaučių, stovyklon vykšančių autobusu, bagažas bus gabenamas sunkvežimiu. Stovyklautojų daiktus prašoma atvežti į PL centrą Lemonte ketvirtadienį, liepos 13 d., nuo 6 iki 8 val. vak. Į autobusą daiktai nebus priimami.

E. Diminskienė, gyvenanti Arkansas valstijoje, buvo atvykusi į Čikagą ir aplankė sūnų Joną su šeima, ta proga susitiko su buvusiomis savo bendradarbėmis Sofija Dziugiene ir Joana Krutulienė, gyvenančiomis Oak Lawn, IL. Jos daug metų dirbo kartu Medical examiner office of Cook County. E. Diminskienė daug metų gyveno Čikagoje ir buvo veikli visuomenininkė.

Viena profesionalo šeima, gyvenanti Orland Park, IL, (prašiusi neskelbti pavardės) St. Dziugo knygų fondui padovanojo didelį rinkinį įvairių knygų anglų kalba, o taip pat vertingų leidinių lietuvių kalba. Knygos bus pasiųstos Lietuvos bibliotekoms.

Buvusių Čikagos skerdyklų, kuriose yra dirbę tūkstančiai lietuvių, pastatas Stockyards Exchange Building (4146-52 S. Halsted) pagal Čikagos vystymo planą bus atnaujintas, ir jame turėtų atsirasti pokylių salė ir mėsos kepsnių restoranas (steakhouse). Būsimojo „Stockyards Inn“ projektu yra stengiamasi išsaugoti ir istorinį pastatą, ir jo architektūrinę išvaizdą. Naujajį projektą, kainuosiantį daugiau kaip 9 mln. dolerių, dar turi patvirtinti Čikagos miesto taryba, o darbai turėtų prasidėti šių metų rudenį ir užsibaigti 2001 m. pavasarį.

TRŪKSTA LAIMIKIŲ!

„Draugo“ vasaros gegužinės laimėjimams laškai trūksta laimikių! Prašau visų mūsų brangių skaitytojų padėti ir padaryti laimėjimų traukimą kuo įdomesnį. Atvežkite savo statuleles, paveikslus ir rankų darbo dalykėlius, kurie jums jau atsibodo, ir leiskite kitiems jais pasidžiaugti! O jums bus daugiau vietos naujiems daiktams.

V. Krumplis,

„Draugo“ administratorius

Šių metų JAV LB Kultūros tarybos dailės premijos komitetą sudaro pirmininkė Daiva Karužaitė, Vanda Aleknienė, Julija Švabaitė-Gilienė, Regina Jautokaite ir Juozas Mielulis. Kandidatus premijai galima siūlyti iki rugsėjo 15 d. Siūlymus siūsti: Daiva Karuža, 6035 S. Whipple, Chicago, IL 60629.

Šį savaitgalį linksma gegužinę Šaulių namuose (2417 W. 43 Str.) rengia Čikagos Venesuelos lietuvių draugija. Gegužinė vyks liepos 16 d., sekmadienį, 12 val. Bus gero, skanaus lietuviško maisto, muzikos, šokiams gros Kosto Ramanausko orkestras, vyks loterija.

Aktorė Irena Leonavičiūtė skaitys arkivyskupui Jurgiui Matulaičiui skirtus eilėraščius per arkivyskupo pasakelimo palaimintuoju šventę, vykšančią liepos 16 d., sekmadienį. 10:30 val. r. bus aukojamos šv. Mišios Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje Marquette Parke. Tuoj po Mišių parapijos salėje vyks minėjimas. Apie palaimintą Jurgį Matulaitį kalbės kun. Rimas Gudelis. Minėjimą rengia Nekalto prasidėjimo M. Marijos seselių rėmėjai. Maloniai kviečiame narius ir svečius minėjime dalyvauti.

Atsiusta paminėti

Išėjo pirmasis 2000 metų „Technikos žodžio“ numeris. Žurnalą leidžia Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos (ALIAS) Čikagos skyriaus techninės spaudos sekcija. Numeryje rašoma apie karo lakūną, lėktuvų konstruktorių Jurgį Dobkevičių, pateikiama Mokslo ir kūrybos simpoziumų apžvalga, minimi Lietuvoje išleisti leidiniai ir kt. Žurnalo redaktorius — Vytautas Peseckas, administracijos adresas: 7980 W. 127th St., Palos Park, IL 60464.

Skelbimai

• Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road, Tel. (773) 847-7747.**

Lietuvos Vaikų vilties vaikai „Seklyčioje“ su aktorė Hana Šumilaite iš Lietuvos. Sedi: Birutė Jasaitienė, Asta Dziugelytė, Stasys Paulauskas. Stovi: Juneta Dainiūtė, Stasė Liesienė, Genovaitė Dainienė, Jolita Liesytė, Hana Šumilaite ir Marija Dziugeliene

Pirmosios mokytojų studijų savaitės (1967 m. liepos 30 d.) atidaromojo posėdžio prezidiumas Dainavoje. Kalba studijų iniciatorių pedagogas mokytojas Jonas Kavaliūnas. Nuotr. K. Sragausko

PIRMOJI IR ŠIEMETINĖ MOKYTOJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ

STASYS SLIŽYS

Daugiausia lituanistinių mokyklų įsikūrė 1949-1950 metais, pačių mokytojų ir švietimo vadovybės iniciatyva. Pradžioje buvo ruošiamos rajoninės mokytojų konferencijos, kuriose dėl laiko stokos mokyklinės problemos nebuvo tinkamai išsprendžiamos. Konferencijose brenė mintis, kad yra būtina mokytojus sukviesti ilgesniam laikui, kur būtų galima mokyklinius reikalus giliau ir neskubant pagnirinti. Mokytojų studijų savaitės iniciatoriumi buvo pedagogas Jonas Kavaliūnas, kuris jau dirbo amerikiečių mokyklose ir buvo dalyvavęs mokytojų vasaros kursuose Amerikoje bei Europoje. To meto Švietimo tarybos pirmininkas Jeronimas Ignatonis pavedė J. Kavaliūnui suorganizuoti pirmąją mokytojų studijų savaitę.

Jonui Kavaliūnui pasisekė vietą surasti Jaunimo stovykloje Dainavoje, netoli Manchester, Michigan. Stovyklos administracija paskyrė laiką

— liepos 30-rugpjūčio 6 d. 1967 m. Pirmoje studijų savaitėje dalyvavo apie 80 mokytojų, kai kurie kartu su šeimomis, padidindami dalyvių skaičių. Studijų atidaromajame žodyje Švietimo tarybos pirmininkas J. Ignatonis iškėlė studijų prasmę, akcentuodamas dirbančių mokytojų autoritetinę žodį metodologijos ir kitais mokyklinio darbo reikalais. Visi pirmųjų studijų dalyviai pageidavo tokias savaites kasmet ruošti Dainavoje.

Jau yra pusšimtmetis, kai mūsų dirbantieji mokytojai rūpinasi ir siekia, kad mūsų jaunimas išliktų lietuviškas. Jis sukūrė lituanistinių mokyklų sistemą ir metodiką. Juk joks pasaulinio garso pedagogas nėra sukūręs lituanistinėms mokykloms sistemos, nurodęs sėkmingiausios jai metodikos. Todėl drąsu tvirtinti, kad lietuvis mokytojas per nuolatinį darbą, pasitobulinimo studijas sistemą ir mokymo metodus sukūrė, te-

bekuria ir parodo norą toliau tobulinti. Mūsų jaunimas, baigęs lituanistines mokyklas, yra geriausias įrodymas už gerą mokyklų sistemą. Be abejo, mokytojų studijos reikalingos ir cenzuotiems mokytojams Lietuvoje, išsigijusiems cenzą išeivijoje, ir ypač i mokymo darbą įsijungusiems inteligentams, ne mokytojams. Išeivijos gyvenimui einant vis giliau į metus, aštrėja mokytojų ir mokinių mokyklinio darbo problemos. Iškilusias problemas gali sušvelninti mokytojų studijų programos akcentas, atkreiptas į du pagrindinius metodų momentus: objektyvų ir subjektyvų.

Mokslo turinys arba pats mokslo dalykas priklauso objektyviam momentui, kur mokytojas būtinai turi pasirodyti dalyko žinovu. Mūsų atveju, lietuvių kalbos mokytojas — kalbos mokslo žinovas, dirbantis pedagogas. Be to, jau dabar reikalingas ir anglų kalbos žinojimas. Subjektyvusis metodo momentas yra mokymo menas, surištas su sąmonės pakilimu dėmesingumu mokinių atžvilgiu. Tie du metodikos momentai yra būtini ypač mokytojų kursuose, nes lituanistinės mokyklos išlaikomos ir

steigiamos ne reklamai, bet tautiniam išsilaikymui.

Šią vasarą Mokytojų kursai Dainavoje nuo rugpjūčio 6 iki 13 d. Tobulinimosi kursų rengia JAV LB Švietimo taryba, kurios pirmininkė yra Regina Kučienė. Organizacinis komitetas mokytojų kursų pagrindiniams dalykams pakvietė kvalifikuotus pedagogus. Kasdien lietuvių kalbą dėstys Juozas Masilionis, apie lietuvių kalbos mokymo būdą kalbės Jonas Kavaliūnas, kaip dėstyti Lietuvos istoriją nurodys Juozas Placas. Paskaitas skaitys prof. Rimvydas Šilbajoris, dr. Jolita Kavaliūnaitė, literatūros vakare aktorė Irena Leonavičiūtė kalbės apie poetės Janinos Degutytės kūrybą ir jos gyvenimą. Mokyti. Rima Polikaitytė praves parodomąją pamoką su priešmokyklinio amžiaus vaikais. Mokyti. Dalia Gedvilienė aiškina, kaip lituanistinėse mokyklose dėstyti dainavimą, ir pravers choro repeticijas. Paminėti programos punktai ir personalas kalba už gerus pasitobulinimo mokytojų kursus.

Kai neramus XX amžius visose srityse, o ypač mene, ieško naujų kelių, antroje šimtmečio pusėje pradėta rūpintis, kad didaktika nenukryptų į materializmą, formalizmą ar aktyvizmą. Mūsų laikų pedagogikos kryptys — globalizmas ir vitalizmas siekė mokslo žinių sektorius suvesti į vieną profesinės pedagogikos žinių pilnatį, kurioje aiškiai būtų išryškinti metodų pagrindiniai momentai. Prieita prie sprendimų, kad metodas yra mokslinis tyrimas, kurio negalima kaitalioti pagal madą ar skonį. Į naujoves didaktikoje reikia žiūrėti rimtai ir tik moksliskai, nes pedagogikos uždavinys tebėra lygiai tas pats ir nepasikeitęs: ugdyti žmogaus asmenybę visuma.

DARBINGAS LIETUVIŲ FONDO VALDYBOS POSĖDIS

Lietuvių fondas yra mūsų visų pasididžiavimas! Tai finansinė tvirtovė, remianti lietuvių švietimą ir kultūrą išeivijoje. Fondas nuo pat jo įsikūrimo buvo ir yra geros rankose, turi didelį pasitikėjimą lietuvių visuomenėje, nes vadovaujamas ir prižiūrimas šio krašto ištatymų.

Š. m. liepos 6 d. fondo raštinėje įvyko Lietuvių fondo valdybos posėdis, pirmininkaujant valdybos pirmininkui Povilui Kiliui. Posėdyje dalyvavo: Alė Razmienė, LF valdybos sekretorė; nariai — Sigita Balzekienė, Ramona Steponavičiūtė, Vytautas Vaitkus, Stasys Dziugas ir LF tarybos pirmininkas Algirdas Ostis.

Pirmininkas padėjo dalyvaujantiems, primindamas, kad šis valdybos posėdis yra paskutinis prieš visiems išeinant atostogų. Liepos 14 d. dar bus LF tarybos posėdis, į kurį yra kviejami visi valdybos nariai, nes posėdis bus svarbus, kadangi vyks po pelno komisijos paskirstymo-nutarimo posėdžio.

Fondo valdyba, pasitraukus J. Končiui, neturėjo informacijos vadovo lietuvių spaudoje garsinti jo veiklą ir darbus. To pasigedo fondo nariai ir plati lietuvių visuomenė. Lietuvių fondo tarybai ir valdybai susitarus buvo nutarta kviesti rašytoją Stasį Dziugą. Jam sutikus, St. Dziugas dalyvavo posėdyje, kurį pristatė valdybos pirmininkas.

Pelno komisijos skirstymo pirmininkui dr. A. Razmai pagėdaujant, posėdyje buvo plačiai aptartas Miami lietuvių klubo palikimas. Klubų valdyba lietuvių reikalams paskyrė 225,000 dol. Iš tos sumos — 100,000 dol. yra įnašas į

Lietuvių fondą, jis — nedalomas. 125,000 dol. klubo valdyba paskirstė taip: 40,000 Lietuvos mokyklų vadovėliams leisti arba kitoms svarbioms knygoms, rekomenduojant Lietuvos švietimo ir kultūros institucijoms. 35,000 dol. — lietuvių šalpos organizacijoms, kurios padeda vargstantiems Lietuvoje. 25,000 dol. — pagalba lietuviams, grįžusiems iš temties. Ketvirtoje dalis — 100,000 dol. — parama išeivijoje lietuvių spaudai: „Draugui“, „Dirvai“, „Tėviškės žiburiams“, „Akiračiams“ ir „Lietuvių balsui“. 125,000 dol. suma nepriklauso LF pelno skirstymo komisijai, bet ji lieka fondo valdybos žinioje, nes pagal klubo dokumentą, jai duota visiška teisė paskirti tas sumas toms organizacijoms, kurios atitinka klubo pageidavimus. Laikas neterminuotas, todėl fondo valdyba metų gale turi klubui atsiskaityti.

Kadangi LF valdyba jau yra gavusi prašymą iš naujos įsisteigusios organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“, vykstančios savanoriškai dirbti su apleistais gatvės vaikais Lietuvoje ir norinčios ten suorganizuoti savanorių būrelį, valdyba vienbalsiai nutarė paskirti šiai organizacijai 10,000 dol. „Vaiko vartai į mokslą“ organizatorė Rita Vencloviene išvyksta dirbti vieneriems metams, o Gražina Kamantienė 6 mėn. Kitos savanorės taip pat pasiruošusios vykti.

Kiekvienais metais Lietuvių fondas ruošia golfo turnyrą su dovanomis. Šiai metais jis vyks spalio 15 d. Lieponio golfo lauke, Lock Port, IL. Buvo pateikta įvairių pasiūlymų. Vytautui Vaitkui sutikus rū-

pintis visais golfo organizavimo darbais, diskusijos tuo reikalu ilgai neužsitęsė.

Posėdyje buvo svarstomas ir igaliotinių klausimas didesniuose lietuvių telkiniuose, kaip: Detroite, Kalifornijoje, Floridoje, New Yorke ir kitur. Bus susisiekiama su tam tikrais asmenimis, kurie sutiktų tose vietose atstovauti Lietuvių fondui. Buvo prašyta visų valdybos narių parodyti tam tikrą iniciatyvą tuo reikalu, ypač galėtų padėti tie, kurie turi tose vietose pažįstamų.

Lietuvių fondo metinis pokylis vyks lapkričio 4 d., šeštadienį, PLC didžiojoje salėje.

Buvo diskutuojami lietuvių radijo ir TV rėmimo bei tinkamos programos paruošimo

reikalai. Aptarti ir kiti įvairūs reikalai ir darbai, kurie atsiranda netikėtai. Kitą valdybos posėdį valdyba nutarė sukviesti po vasaros atostogų — rugsėjo 12 d. 7 v.v. Apie tai bus pranešta vėliau kiekvienam valdybos nariui. Pabaigoje LF tarybos pirmininkas Algirdas Ostis dar plačiau parėškino Miami lietuvių klubo pageidavimų prasmę, nes jų skirta parama turi būti panaudojama tik Lietuvoje. Trumpai papasakojo apie savo kelionėje patirtus išpučius Vokietijoje, iš kurios neseniai grįžo.

Posėdis buvo darbingas ir darnus.

St. Dziugas

Iš arti ir toli

KANADA

STATOMI LIETUVIŠKI SLAUGOS NAMAI

Pagaliau po keleto metų ruošimosi Labdaros fondas iškilmingai atšventė pamatų prakasimo iškilmes, nors pamatai iš esmės jau baigiami paruošti.

Į iškilmes susirinko didelis būrys mūsų vyresniųjų tautiečių. Nemažai kalbų pasakė miesto atstovai ir parlamento nariai. Iškilmes vedė Rimas Juodis. Aukų vajaus pirmininkas T. Stanulis prašė prisidėti prie statybos išlaidų, nes dar reikėtų sukelti daugiau kaip milijoną dolerių. Numatoma, kad visa statyba kainuos daugiau kaip septynis milijonus. Dauguma mūsų tautiečių yra išsisklaidę po įvairias prieiglas ir su nekantrumu laukia, kada galės prisiglausti lietuviškuose slaugos namuose. Šalia jau kyla naujosios Prisikėlimo šventovės sienos, vienuolyno, bankelio namai.

Prisikėlimo parapijos šventovėje buvo paminėtas išvežtųjų atminimas. Per šv. Mišias giedojo „Volungės“ choras.

Toronto lietuvių namuose buvo surengta skulptoriaus Jokūbo Dagio paroda. Dauguma jo darbų išvežti į Lietuvą. Taip pat nemažai jo skulptūrų yra Biržų „Sėlos“ muziejuje ir J. Dagio sūnaus priežiūroje. Pelnas už parduotas skulptūras buvo paskirtas Palangos dantų klinikai. „Perlas“.

Kanados lietuvių fondo valdyba savo posėdyje naujai pasiskirstė pareigomis. Į tarybą atėjo du nauji nariai — Danguolė Sher ir Stasys Prakapas. Naujasis pirmininkas yra A. Nausėda. Posėdį vedė KLF tarybos pirmininkė Gražina Ignaitytė. Kanados lietuvių fondas sukaupė aktyvo balansą, kuris yra daugiau kaip 3 mln. dol. Gautos metinės palūkanos yra išdalinamos stipendijoms ir kt. Praėjusiais metais buvo gauti 34 pavienių studentų prašymai iš Lietuvos. Stasys Prakapas